

**Universitat de les
Illes Balears**

Grau d'educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

La llengua oral dins el món educatiu

Núria Bravo Arroyo

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2019-20

DNI de l'alumne: 43214213L

Treball tutelat per Maria del Mar Vanrell Bosch

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor		Tutor	
	Sí	No	Sí	No
	☐	☐	☐	☐

Paraules clau del treball:

llengua oral, comunicació oral, expressió, interacció i emocions

RESUM

Aquest treball tracta de la importància de la llengua oral i com introduir-la dins el món educatiu. Fa molts d'anys que la llengua oral té un paper secundari sobre la llengua escrita. Aquest fet ha provocat que els individus no tinguin la capacitat suficient per dur a terme una expressió i comprensió oral adequades. Per tal de recuperar la presència i la pràctica de la llengua oral dins l'escola, es pot introduir com un recurs didàctic per realitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat. És per aquest motiu que aquest treball se centra en dues parts. En primer lloc, es basa a realitzar una recerca bibliogràfica per tenir coneixements sobre quina és la importància de la llengua oral a l'actualitat, com treballar els continguts curriculars i l'educació emocional a través de la llengua oral i finalment, què avaluar i com avaluar la llengua oral. I en segons lloc, es realitza el desenvolupament d'un recurs didàctic, concretament, una unitat didàctica que posa en pràctica tot el que s'ha obtingut en la recerca bibliogràfica anterior amb l'objectiu de millorar la comunicació oral dels infants.

Paraules clau: llengua oral, comunicació oral, expressió, interacció i emocions

ABSTRACT

This work talks about the importance of oral language and how to introduce it in the educational world. The oral language has had a secondary role over the written language for many years. This fact has caused that the people do not have enough capacity to carry out an adequate understanding and oral expression. To recover the presence and practice of the oral language within the school, a didactic resource can be introduced to carry out the teaching-learning process of the students. For this reason, this work focuses on two parts. First of all, it performs a bibliographic search to obtain knowledge about the importance of oral language at present, how to work the curricular contents and emotional education through it and, lastly, what to evaluate and how to evaluate the oral language. Secondly, the development of a didactic resource is carried out, in particular, a didactic unit that puts into practice everything that has been obtained in the previous bibliographic search with the aim of improving children's oral communication.

Keywords: Oral language, oral communication, expression, interaction and emotions

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
1. Justificació	
OBJECTIUS	2
MARC TEÒRIC	2
I. LA COMUNICACIÓ I LA LLENGUA ORAL	2
II. IMPORTÀNCIA DE LA LLENGUA ORAL	4
1. La llengua oral i la llengua escrita	
III. LLENGUA ORAL I L'APRENTATGE DE CONTINGUTS CURRICULARS.....	6
1. Interacció com a recurs per construir coneixements	
2. La mirada dels docents	
3. Aula	
IV. LA LLENGUA ORAL I L'EDUCACIÓ EMOCIONAL A L'ESCOLA	8
1. El concepte d'educació emocional	
2. Llengua oral com a recurs per treballar l'educació emocional	
V. AVALUACIÓ.....	11
1. La importància d'avaluar	
2. Dificultats per avaluar la llengua oral	
3. Què avaluar?	
4. Com avaluar?	
5. Qui avalua?	
6. Instrument	
METODOLOGIA UTILITZADA PER DESENVOLUPAR EL TREBALL	19
DESENVOLUPAMENT DE MITJANS O RECURSOS DIDÀCTICS I EDUCATIUS	20
I. COMPETÈNCIES BÀSIQUES	20
II. OBJECTIUS I CONTINGUTS.....	21
1. Objectius	
2. Continguts	
III. METODOLOGIA.....	22
IV. ACTIVITATS	24
V. ADAPTACIONS ESPECÍFIQUES	42
VI. TEMPORITZACIÓ	46
VII. CRITERIS D'AVAUACIÓ	46
CONCLUSIONS	47

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	48
ANNEXOS	51
I. ANNEXOS DEL MATERIAL	51
II. ANNEXOS D’AVALUACIONS	57
III. ANNEXOS D’ADAPTACIONS.....	60

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1. Procés de l’avaluació.....	14
Figura 2. Aspectes a considerar a l’avaluació inicial.....	14
Figura 3. Esquema dels aspectes avaluats a la prova d’IAQSE.....	18
Figura 4. Nivell d’assoliment dels alumnes a llengua catalana i llengua castellana.....	19

INTRODUCCIÓ

Amb referència al Decret 56/2004, de 18 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB 91, 29/j06/2004), l'article 3.1 llengua i cultura pròpies de la comunitat literalment diu:

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, amb les seves modalitats de mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc és la llengua de l'ensenyament. El seu ús com a llengua vehicular i d'aprenentatge de l'educació infantil, l'educació primària, i de l'educació secundària obligatòria s'ha d'adequar al que es disposa en la normativa vigent. Des de l'escola se n'ha de potenciar l'ús i des del Govern s'han d'adoptar les mesures encaminades a la seva plena normalització. (p. 5)

En conseqüència, la potenciació de la llengua catalana dins el món educatiu s'ha de veure com a part del procés de normalització d'aquesta llengua, a fi de garantir-ne la importància, presència i ús en el nostre dia a dia.

1. Justificació

L'elecció del tema del meu TFG està relacionat amb la meua experiència com a alumna en l'etapa d'educació primària, que es va caracteritzar per una educació tradicional, on predominava el silenci, la feina individual i una interacció unidireccional. Aquests trets han provocat que durant la resta d'etapes educatives, no m'hagi vist completament capacitada per parlar en públic amb total seguretat, fet que he hagut de treballar i treball de forma autònoma en els diferents entorns on convisc.

És evident que la realització d'un procés d'ensenyament-aprenentatge dirigit cap a la llengua oral, encara avui dia, no està del tot present a tots els centres educatius. La manca d'aquest procés pot afectar a la competència comunicativa de l'alumne.

El concepte de competència comunicativa l'introduïren Gumperz i Hymes (1972) com "allò que un parlant necessita saber per comunicar-se de manera eficaç en contextos culturalment significants" (citada per Palou et al., 2005, p. 31). Aquesta competència esdevé essencial per produir un discurs oral adequat, parlar sobre temes diversos, tant de caràcter cognitiu com emocional, construir relacions interpersonals, entre d'altres.

Per les raons esmentades, he decidit encaminar el meu TFG cap a la llengua oral posant èmfasi en el seu paper com a recurs per:

- Arribar al coneixement de continguts curriculars (construcció de coneixement).
- Treballar l'educació emocional del nin (construcció de relacions, regulació d'emocions, etc.).

El meu objectiu és, doncs, dur a terme un desenvolupament de mitjans o recursos didàctics i/o educatius, els quals tinguin com a protagonista la interacció a l'aula i com a repte incentivar la competència comunicativa del nen, millorar la seva autoconfiança i l'autoregulació de les seves emocions, innovar el procés d'ensenyament-aprenentatge i donar la importància que cal a la llengua oral.

OBJECTIUS

L'objectiu general que vull arribar a aconseguir és millorar l'expressió i la seguretat de l'alumnat a l'hora de dur a terme una comunicació oral. Per altra banda, tinc objectius específics com posar en pràctica la informació obtinguda d'aquest treball, demostrar la importància de la llengua oral dins l'aula, unir la llengua oral amb el desenvolupament dels continguts curriculars i l'educació emocional i, finalment, desenvolupar una unitat didàctica amb un disseny universal d'aprenentatge.

MARC TEÒRIC

I. LA COMUNICACIÓ I LA LLENGUA ORAL

La comunicació oral és l'acte que es realitza per transmetre un missatge a través de la llengua oral. Dins una situació comunicativa hi ha presents múltiples elements: interlocutors, missatge, canal, codi, referent, situació i context.

Segons Palou et al. (2005), la comunicació s'ha d'estudiar a partir de cinc elements primordials que estan presents dins una situació comunicativa.

a. Elements lingüístics

Gràcies als components del llenguatge com el lèxic i fonològic, es poden trobar diferències d'ús d'una mateixa llengua. Això és provocat així com remarca Palou et al. (2005), per la diversitat geogràfica, grup social, edat, sexe, etc.

A l'hora d'analitzar el component morfosintàctic, també dona informació de la situació en la qual es parla. La construcció de l'enunciat que fa l'individu depèn del context on es troba l'esmentat enunciat.

b. Elements prosòdics

Fa referència a l'entonació. Aquesta està formada pel conjunt del diferent to de veu que produeix l'individu a l'hora de reproduir els diversos fonemes que formen el missatge. L'entonació, segons Palou et al. (2005), informa sobre l'actitud que té el parlant davant el missatge.

c. Elements paralingüístics

Es tracta d'un conjunt d'elements que estan presents a la comunicació però que tenen un ús complementari. Aquests són la veu, la intensitat, el ritme, les pauses, les vocalitzacions, etc.

d. Elements cinèsics

Són tot el conjunt de moviments corporals i gestos que l'individu realitza a l'hora d'interaccionar amb els seus interlocutors, els quals donen informació significativa. Per exemple, la forma de saludar, la mirada, aixecar les celles, somriure, entre d'altres. Aquests elements varien segons la relació dels interlocutors i la situació en què estan.

e. Elements proxèmics

Es tracta de la distància corporal que mantenen els interlocutors dins l'espai. Varia segons el grau d'intimitat entre els participants, la seva edat, rol, personalitat, cultura, etc.

Hi ha un altre aspecte a considerar a l'hora de parlar de la comunicació. Es tracta del rol de l'oient, que s'ha de caracteritzar per dur a terme una escolta activa per poder interpretar el missatge correctament.

En suma, la comunicació a través de la llengua oral s'ha de veure com un conjunt d'elements que intervenen en la transmissió del missatge. Existeixen diverses formes de parlar, des de la comunicació informal fins a la comunicació formal, les quals s'han de dur en pràctica dins el context educatiu per així dominar-les. Cal tenir present, doncs, la finalitat del procés d'ensenyament-aprenentatge segons el Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de llengua catalana de l'educació primària a les Illes Balears "L'estudi de la llengua ha de possibilitar l'adquisició d'un vocabulari precís, ampli i adequat a cada situació comunicativa. A més, també és imprescindible una pronunciació i una vocalització correctes per afavorir la musicalitat del llenguatge" (p. 2).

II. IMPORTÀNCIA DE LA LLENGUA ORAL

La llengua oral és anterior a la llengua escrita, pel fet que des del principi de la història de la humanitat, s'ha utilitzat la modalitat oral, a diferència de l'escriptura, la qual no va aparèixer fins a l'any 3.500 aC.

La llengua escrita s'ha convertit en un recurs imprescindible, ja que està present al nostre entorn constantment. Aquest fet ha provocat que, dins l'àmbit educatiu, l'aprenentatge de la llengua oral hagi tingut un paper secundari, donant el protagonisme a l'escriptura. Vila, M. i Vila, I. (1994) recalquen que tradicionalment, la llengua escrita ha acaparat tota l'atenció dels docents, donant a la llengua oral un paper subordinat. Però, i en el nostre dia a dia? Quina modalitat utilitzam més?

La majoria de temps en què nosaltres ens estam comunicant, utilitzam la via oral. És una eina que inconscientment està present durant gran part del nostre dia per poder expressar les nostres idees, emocions, pensaments, opinions, i sobretot, ens ajuda a socialitzar-nos. A més, se'n pot fer ús d'ella en qualsevol situació comunicativa, ja que segons el grau de formalitat, es pot anivellar modificant l'entonació, el vocabulari, les expressions, entre d'altres. Així doncs, encara que és fàcil dur-la a terme, requereix una pràctica i experiència prèvia per poder-ho fer a un nivell adequat segons la situació en la qual estiguem.

Com remarquen Font i Torras (2007) “[...] és molt important desenvolupar habilitats comunicatives amb la finalitat que hom es pugui comunicar eficaçment i satisfactòriament en les múltiples situacions que tinguin lloc” (p. 44). No obstant això, la importància de la llengua oral no s'ha vist reflectida dins l'escola fins fa poc. Aquesta contradicció entre el món exterior i el món educatiu, segons Calleja (1999), ha provocat que l'alumnat no tingui la capacitat suficient per utilitzar la llengua oral com a instrument d'expressió i comunicació.

Palou et al. (2005) dona resposta a per què cal ensenyar la llengua oral i ens presenten dos motius fonamentals per a la seva didàctica.

1. “Pel paper mediador que exerceix en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge.
2. Perquè un dels objectius generals de qualsevol centre educatiu ha de ser la formació dels futurs ciutadans i ciutadanes” (p. 33).

Actualment, el Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de llengua catalana de l'educació primària a les Illes Balears ha establert el bloc 1 anomenat *Comunicació oral: escoltar, parlar i conversar*, el qual es basa a fomentar:

El llenguatge oral, la comprensió dels missatges orals i l'adquisició d'una consciència fonològica són aspectes clau en totes les activitats que es desenvolupin dins l'aula. El domini d'aquesta comunicació oral implica el reconeixement de les normes socials i comunicatives que regeixen l'intercanvi comunicatiu, les estratègies necessàries per aconseguir una comunicació eficaç, afavorint en tot moment el sentit crític per identificar i evitar els estereotips i prejudicis, tant socials com sociolingüístics. (p. 2)

Per tant, una cosa és evident i és que, així com remarca Vila, I. (2009) "la llengua s'aprèn fent-la servir i, per tant, aprendre una llengua des de l'educació escolar vol dir utilitzar-la en les activitats que es fan a l'escola, que, en definitiva, són activitats d'ensenyament i aprenentatge" (p. 250). No obstant això, encara que els nins comencen l'etapa d'educació primària amb cert nivell d'adquisició de la llengua oral, cal tenir present que la llengua adquirida d'alguns nins als contextos fora de l'escola, no els serveix per construir un discurs adequat (Palou et al., 2005).

Tant saber parlar com saber escoltar s'han de veure com dos aspectes crucials per realitzar una comunicació oral, encara que actualment, hi ha individus que no són capaços ni d'expressar el que volen dir ni d'interpretar el que li diuen. Per tant, l'objectiu dels docents és treballar la competència comunicativa per així formar l'alumnat de manera que ells mateixos en un futur tinguin la suficient confiança i facin ús de la llengua oral amb total seguretat, tant a l'àmbit personal, com a l'àmbit professional o social.

1. La llengua oral i la llengua escrita

Oferir la importància que requereix la llengua oral dins l'escola no significa deixar de banda la llengua escrita. A més, s'han de veure com dos codis lingüístics, els quals van de la mà. Així ho destaquen Vila, M. i Vila, I. (1994):

Es difícil de mantener una separación tajante entre ambos códigos y, por el contrario, se postulan relaciones de horizontalidad de modo que, en el proceso de enseñanza-aprendizaje de la lengua, tanto la lengua oral como la lengua escrita deben tener un tratamiento equilibrado y complementario. Frecuentemente, los usos orales y escritos de la lengua se interrelacionan y se crean situaciones de comunicación mixtas en las que participan ambos códigos. (p. 48)

Per tant, no es tracta d'identificar diferències entre els dos codis, sinó que s'han de considerar com dues manifestacions del discurs en un contínuum (Palou et al., 2005). Doncs, per arribar als continguts que s'han d'impartir, la llengua oral i la llengua escrita poden ser una eina interrelacionada per així treballar aspectes d'ambdues.

III. LENGUA ORAL I L'APRENTATGE DE CONTINGUTS CURRICULARS

Fins ara s'ha parlat de la importància de la llengua oral i de per què és necessari impartir-la a l'escola, però com es pot relacionar amb els continguts curriculars?

1. Interacció com a recurs per construir coneixements

Segons Núñez (2000), l'ús de la llengua com a instrument per aprendre i construir el coneixement dins l'aula demostra la importància de la parla dins la societat. Així doncs, l'assoliment dels continguts curriculars es pot realitzar a través de la interacció que hi ha present dins l'aula o fins i tot, dins tota la comunitat educativa.

No obstant això, per arribar a aquest punt, abans cal deixar de banda la metodologia tradicional, on el paper de la llengua oral és únicament un mitjà de transmissió de coneixements entre alumne - professor, realitzant així una interacció unidireccional (Ruiz, Perera i Guerra, 1993). L'escola desitjada es basa amb la interacció, comprensió i interpel·lació, deixant a rere el silenci, la memorització i la recitació que caracteritza l'escola tradicional (Palou et al., 2005).

Aleshores, és important establir una metodologia activa, on el diàleg estigui present en tot moment, no només entre alumne i professor sinó també entre iguals (alumne - alumne).

2. La mirada dels docents

No obstant el que s'ha dit anteriorment, encara hi ha professors que segueixen un procés d'ensenyament-aprenentatge, on aquest explica i l'alumnat ha de romandre en silenci fins al final de l'explicació. Això es veu reflectit a l'hora de realitzar l'assignatura de llengua on, així com remarca Calleja (1999), no tots els docents han deixat endarrere el procés tradicional d'adquirir, practicar i millorar la llengua impartida, ni han donat a la llengua oral la importància que requereix, pensant que la llengua escrita és l'únic codi que s'ha d'ensenyar. A això cal afegir-hi la idea que, a l'hora de deixar participar l'alumne durant la sessió realitzant petites intervencions (comentaris, punts de vista, etc.) sobre el tema tractat, ja creuen que estan ajudant l'infant a millorar la seva competència comunicativa.

Altres pensen en l'aprenentatge de la llengua oral, únicament com una tasca de les assignatures de llengua i, consegüentment, no fomenten en cap moment la via oral de l'alumnat. Abascal (1993) diu que facilitar l'accés a la llengua oral no ha de ser simplement una feina de l'assignatura de llengua, sinó que s'ha de veure com un objectiu de l'etapa educativa (citada per Núñez, 2000).

En canvi, existeix una altra mirada dels docents, caracteritzada per veure la nova concepció de la llengua oral, donant-hi la importància que requereix dins el món educatiu. Com destaca Calleja (1999), es du a terme una relació entre professor i alumnes molt menys rígida, on el professor no domina de forma absoluta en quin moment es pot parlar. Però cal tenir en compte que el discurs d'un professor només serà eficaç si aquest sap establir i mantenir lligams afectius amb l'alumnat (Cantero, 2004).

El docent té, en primer lloc, la responsabilitat d'establir una relació amb cada un dels seus alumnes basada en respecte, motivació i confiança. I en segon lloc, la responsabilitat d'incentivar la parla dins l'aula i conscienciar a l'alumne de la necessitat d'utilitzar estratègies discursives per aprendre, encara que al principi s'equivoqui (Núñez, 2000). Per això, ha de programar un conjunt d'activitats, les quals fomentin la interacció entre iguals, on la llengua oral sigui la protagonista de les activitats dissenyades i requereixin una metodologia complexa, una planificació prèvia i una determinada actitud tant per part de l'alumne com del professor (Vila, M. i Vila I., 1994).

3. Aula

Per a una pràctica adequada de la llengua oral, es necessita un espai que afavoreixi la comunicació. Segons Kaiser i Alpert (1988) s'ha de modificar l'entorn, distribuint els materials perquè despertin i afavoreixin la creació d'interaccions (citats per Núñez, 2000).

L'aula per tant s'ha de veure, així com esmenten Nussbaum i Tusón (1996), com un escenari on es recreen les habilitats de relació i comunicació de la societat dins l'escola (citats per Núñez, 2000).

Palou et al. (2005) defensa aquesta idea considerant l'aula com un espai privilegiat on el diàleg d'un nin, tant amb el professor com amb la resta de companys, es considera una eina per comparar, modificar, rectificar les seves representacions del món.

Per tant, els docents han d'incentivar que es creïn situacions reals de comunicació a diferents contextos. En primer lloc, dins l'aula perquè l'alumnat vegi per ell mateix la importància de l'aprenentatge de la llengua oral; i en segon lloc, fora de l'aula a través de sortides escolars per poder posar en pràctica tot l'après dins el món exterior i així poder experimentar-ho dins un "context real".

IV. LA LLENGUA ORAL I L'EDUCACIÓ EMOCIONAL A L'ESCOLA

Fins ara, s'ha parlat de la presència de la comunicació oral en el nostre dia a dia i la importància d'aquesta per transmetre informació. Tret d'això, també té un factor social afectiu. Cantero (2004) comenta:

La comunicació s'ha d'entendre, doncs, més que com a transmissió d'informació, com una manera de contactar o de relacionar-se amb els altres, sense cap més objectiu que la pròpia relació en si mateixa; és a dir, la seva funció més aviat és de cohesió social, interpersonal, amb un fort component afectiu. (p. 11)

Les relacions socials que manté cada individu, tenen un grau d'afectivitat que ha estat elaborat i es demostra a partir de la llengua oral: "El principal objectiu de la comunicació és l'afectivitat: contactar amb un altre, sentir-s'hi a prop, formar part d'un grup bescanviant afectivitat, entesa com tot allò que no és racional, sinó emocional" (Cantero, 2004, p. 11).

L'individu interactua des de recent nat, ja que forma part de la seva naturalesa com a ésser humà. Les emocions juguen un paper molt important dins aquestes interaccions, les quals es realitzen amb l'objectiu d'enllaçar noves relacions i mantenir les existents. És per aquest fet que el propi individu, vol saber transmetre, controlar i demostrar les seves emocions. Això provoca parlar del terme *educació emocional*.

1. El concepte d'educació emocional

Es coneix com un procés educatiu continu i permanent que pretén potenciar el desenvolupament emocional com un complement indispensable del desenvolupament cognitiu, constituint els elements essencials del desenvolupament de la personalitat integral. Per això, es proposa el desenvolupament dels coneixements i les habilitats sobre les emocions, amb l'objectiu de capacitar l'individu per afrontar millor els reptes plantejats en la vida quotidiana. Tot plegat té com a finalitat augmentar el benestar personal i social (Bisquerra, 2002, p.113).

L'educació escolar no només s'ha de preocupar de transmetre els continguts curriculars, sinó també de treballar les emocions per ser capaç de valorar les pròpies, adquirir certa competència per regular-les i poder identificar les emocions de la resta d'individus (Sánchez, 2011). Així doncs, s'entén que l'educació emocional és primordial sobre l'educació curricular. Però, com es pot treballar?

2. Llengua oral com a recurs per treballar l'educació emocional

Així com recalca Palou et al. (2005):

Sens dubte, hi ha un altre vessant en què la llengua oral té una importància cabdal. Ens referim a l'expressió de les emocions. [...] El llenguatge, i en aquest cas el llenguatge oral, ajuda a identificar les emocions. Al mateix temps les emocions donen força al llenguatge, perquè l'enriqueix amb un ventall ampli de matisos. (p. 34)

La relació que hi ha entre l'educació emocional i la llengua oral es pot trobar fàcilment a l'escola.

Per una banda, és un espai que està ple d'*interaccions* (espontànies i dirigides), fet que provoca que es creïn relacions interpersonals entre tota una comunitat educativa. En conseqüència, es tracta d'un lloc que ajuda a aconseguir algunes competències necessàries per a la vida que no estan reflectides en cap matèria. En aquestes competències i tal com fa esment Bisquerra (2002) hi ha: saber escoltar, habilitats socials per mantenir relacions positives, treballar en equip, conviure de manera participativa, acceptar que pot haver-hi punts de vista diferents, acceptar la crítica, etc. La majoria d'aquestes competències requereixen de la llengua oral per realitzar-les encara que totes són una ajuda per tenir habilitats socioemocionals que afavoreixen l'establiment de relacions interpersonals, ja que com esmenten Busquets, Fontanet, Ballús i Cabré (2005), cal tenir present que els individus no naixem sabent relacionar-nos, sinó que es va desenvolupant al llarg del temps, un procés de socialització a mesura que interactuam a diferents situacions comunicatives.

La llengua oral, doncs, no és simplement una eina per realitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge. També s'ha de veure com un mitjà ideal per a l'adquisició d'un conjunt de competències que són necessàries a tots els espais on es du a terme un conjunt d'interaccions (casa, restaurant, feina, escola, botiga, etc.).

Per altra banda, a l'escola també estan presents les *emocions*, les quals es troben per tot arreu; dins l'aula, al pati, pel passadís, etc. Palou et al. (2005) veu l'expressió dels sentiments com una necessitat pròpia dels éssers humans. Encara que no és fàcil parlar-ne dins un entorn que no és l'habitual.

És molt difícil que algú parli d'ell mateix si, en fer-ho, posa en perill la seva imatge. Això ens fa recordar que és indefugible l'esforç que hem de fer per crear un clima de

confiança a l'aula. Si no ho aconseguim, és poc probable que expressin el que senten; perquè no ho trobaran ni necessari, ni gratificant. (Palou et al., 2005, p. 105)

L'educació emocional dins l'escola ha de guanyar terreny perquè els nins normalitzin parlar de les emocions dins l'entorn educatiu. A més, esdevé com un tret essencial perquè els nins puguin expressar el seu estat emocional. Si aquest no està en un estat emocional estable i favorable, tant a l'entorn educatiu com a l'entorn familiar, no tindrà la capacitat d'aprendre els continguts donats a classe. Aleshores, tant dins l'aula com dins tot l'entorn educatiu, és necessari crear un clima adient on cada un de l'alumnat se senti còmode i pugui expressar tot el que sent per mitjà de la llengua oral.

Aquest clima ha de transmetre respecte, acompanyament, suport i, sobretot, confiança perquè es puguin expressar amb total seguretat. La confiança, tal com comenten Booth i Ainscow (2015), és un valor indispensable, el qual afavoreix la participació i el desenvolupament de relacions socials. A més, fa que l'individu pugui parlar lliurement, ja que és conscient del respecte que li tindrà la resta.

En definitiva, i tal com fa esment el Decret 32/2014, de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de llengua catalana de l'educació primària a les Illes Balears diu:

El desenvolupament de la competència en comunicació lingüística és un dels eixos vertebradors de l'etapa d'educació primària, en tant que facilita als infants les estratègies, capacitats i habilitats per desenvolupar-se com a persones dins el seu entorn social i comunicar-se. Així, l'aprenentatge de la llengua catalana esdevé alguna cosa més que l'adquisició d'un sistema de signes. L'objectiu final de l'ensenyament de la llengua és el domini progressiu d'aquesta llengua, en tots els àmbits, integrant la vivència de la cultura, la necessitat d'usar-la per poder-nos comunicar i la identitat social i personal dins la realitat del segle XXI. (p. 2)

La llengua oral, doncs, tant en aspectes curriculars com emocionals, s'ha tornat un contingut imprescindible que s'ha de tractar a l'escola per poder així educar individus no només cognoscitivament, sinó emocionalment. Aquest és un procés progressiu i diacrònic, ja que mai es deixa d'aprendre i sempre està en constant evolució. En canvi, sí que té un inici, el qual es troba a les primeres etapes de la nostra vida, fet que provoca que els docents siguin part responsable del procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua oral.

V. AVALUACIÓ

Els alumnes han de ser els protagonistes de l'avaluació. S'ha d'avaluar a cada un de manera individualitzada adaptant els continguts a avaluar i el context a les seves capacitats. Aquesta concepció ja és benvinguda per molts de docents, els quals pensen que exigir el mateix nivell a tots els nins és totalment injust (Palou i Roqué, 1996). Aquest fet dona peu a tenir uns criteris d'avaluació flexibles de la competència comunicativa perquè es puguin adaptar a cada un d'ells segons les seves possibilitats.

1. La importància d'avaluar

L'avaluació, segons Sanmartí (2007), ha de ser el motor de tot l'aprenentatge. S'ha de deixar de banda el costum d'associar el concepte d'avaluar com l'acció única de qualificar. Així ho remarca Figueras (2011), que veu l'avaluació no només, com un incentiu per a la millora dels resultats acadèmics, sinó també com un incentiu per a la millora dels coneixements apresos.

Per tant, la importància d'avaluar no s'ha de veure com el resultat final d'un procés d'ensenyament-aprenentatge, sinó com una peça més per millorar-lo. Una avaluació sumativa no dona cap mena de retroalimentació sobre el progrés. Palou i Roqué (1996) afirmen que és un error qualificar els nins per després seguir amb la mateixa programació que es tenia en un principi. És per això que s'ha d'aplicar una avaluació gratificant, a la qual ambdues parts hi vegin utilitat i en puguin treure conclusions per així fer possibles canvis a la programació, disseny d'activitats, metodologia, entre d'altres.

Relacionant la llengua oral amb la importància de l'avaluació, una de les raons cabdals de per què avaluar la llengua oral és que, "aquesta competència esdevé una de les facultats essencials per al desenvolupament personal i social dels alumnes i constitueix una eina imprescindible que permet i vehicula tant la relació amb els altres com l'aprenentatge" (Conselleria d'Educació i Universitat, 2019, p. 2).

2. Dificultats per avaluar la llengua oral

Cal tenir en compte alguns aspectes que poden dificultar-ne l'avaluació. En primer lloc, es caracteritza principalment per ser efímera, és a dir, té poca duració en el temps. En segon lloc, Palou et al. (2005) remarca que alguns docents veuen perillosa l'avaluació de la llengua oral, ja que depèn principalment de la personalitat de l'individu i de la seva creativitat, aspectes que fan que la llengua oral tingui un alt grau de subjectivitat, provocant que no es pugui realitzar una avaluació objectiva de la llengua. Per últim, cada alumne és diferent, fet que provoca que

no tots tinguin les mateixes capacitats individuals per expressar-se i entendre, afegint-hi la influència de l'àmbit sociocultural del qual prové cada un (Ruiz et al., 1993).

Aquestes dificultats donen a entendre que l'avaluació de la llengua oral requereix una feina prèvia de planificació, un disseny d'activitats complexes, que ajudin a practicar la llengua oral i així interpretar a quin nivell estan, i l'elaboració d'un instrument adequat que contempli tots els ítems que es vulguin avaluar.

3. Què avaluar?

Pel que fa a l'elecció dels aspectes a avaluar, s'ha de partir d'allò que es vol aconseguir, dels objectius que es tenen de l'avaluació. Aquests objectius han d'estar en proporció amb l'edat dels infants i amb la capacitat del grup-classe. A més d'aquests, també cal fixar objectius personals per a cada infant, pel fet que cada un té habilitats i necessitats diverses a la resta (Cardo, 2019).

No obstant això, d'acord amb Palou et al. (2005), a l'hora de concretar els criteris d'avaluació de la llengua oral, els docents es decanten per aspectes molt generals i poc significatius que no donen cap informació concreta per després saber quins aspectes cal millorar cada nin.

És necessari, per tant, establir què es vol avaluar de manera específica, per tal que el docent pugui interpretar clarament la informació que li aporta l'avaluació. Partint d'aquesta base, Palou i Roqué (1996) recomanen que el professor prioritzi alguns ítems, ja que un excés podria dificultar el procés. Aquests es poden anar modificant a mesura que es vagi realitzant la seqüència didàctica a causa del fet que tant les capacitats com les necessitats dels nins estan sempre en un canvi constant.

Els ítems d'avaluació s'han d'encaminar a assolir algunes de les competències educatives. Però què s'entén per aquest concepte? La xarxa Eurydice la defineix com "la capacidad para actuar eficazmente en situaciones diversas, complejas e impredecibles. Se fundamentan en conocimientos, pero también de los valores, las habilidades, la experiencia..." (citad per Sanmartí, 2007, p. 12)

En aquest cas, es vol aconseguir que l'alumnat tingui assolida la competència oral. Canale (2014) proposa un marc teòric per a la competència comunicativa, el qual inclou quatre àrees de coneixements i habilitats: competència lingüística, competència sociolingüística, competència estratègica i competència discursiva. Així i tot, es poden tenir en compte més aspectes, com han considerat Palou i Roqué (1996), els quals han afegit el rol de l'oient, ítem

que no és rellevant a l'hora de parlar d'expressió oral, però que es torna imprescindible quan es parla de comunicació. En definitiva, els aspectes a avaluar de la llengua oral serien els següents:

- Competència gramatical: domini del codi lingüístic.
- Competència sociolingüística: habilitat per adaptar el discurs a les diferents situacions comunicatives.
- Competència estratègica: estratègies de comunicació verbal i no verbal per afavorir la comunicació.
- Competència discursiva: combinació de les formes gramaticals i dels significats per aconseguir una producció adequada.
- Rol de l'oient: rol important per establir una interacció.

Cal tenir present que, encara que són els mateixos nins els que són avaluats, tenen el dret de saber quins criteris es tenen en compte. Aleshores, s'han de presentar utilitzant un vocabulari adequat al de la seva edat i sempre adaptant-se a possibles dificultats (Palou et al., 2005). Aquesta presentació és indispensable, ja que els alumnes necessiten tenir uns punts de referència, els quals els orientin respecte al seu progrés i sàpiguen què s'espera d'ells.

4. Com avaluar?

A l'hora de dur a terme una avaluació de les competències mencionades a l'apartat anterior, cal tenir en compte com diu Alsina et al. (2010):

L'avaluació de les competències no pot efectuar-se des del paradigma de l'«avaluació tradicional» pel fet que l'enfocament per competències exigeix un tipus d'avaluació diferent: es tracta d'una avaluació dinàmica, una avaluació que situa l'Acció en el Context i inclou el saber, el saber fer, l'ésser i el saber estar. (p. 21)

L'avaluació es pot dur a terme de diverses formes. Com que és un procés continu i no puntual, es pot dividir en 3 apartats; l'avaluació inicial, l'avaluació formativa-formadora i l'avaluació final. Es pot observar al següent gràfic:

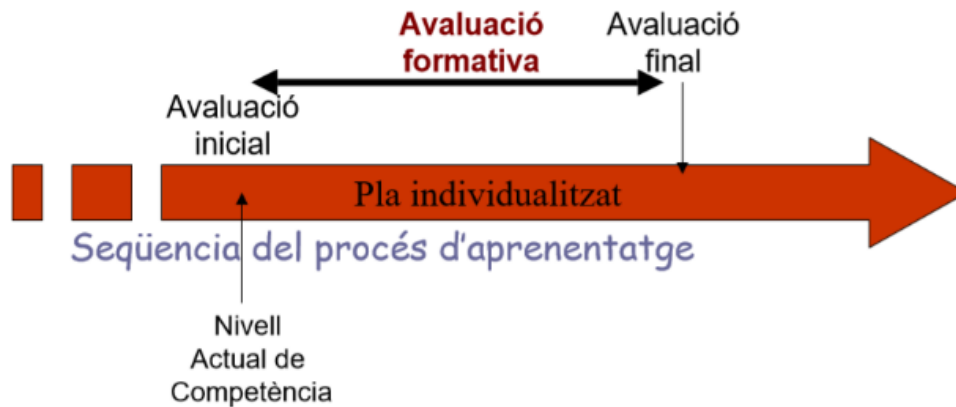

Figura 1. Procés de l'avaluació. Font: Roser Canals (s.d.) p. 11

L'*avaluació inicial*, permet identificar a quin punt es troba l'alumnat sobre el tema que es vol tractar. Així ho reconeix Roser (s.d.), la qual diu que serveix per conèixer el punt de partida, tant de l'alumne com del grup-classe, abans de començar el procés d'ensenyament-aprenentatge i així, tenir present les necessitats detectades a l'hora de transmetre nous coneixements. Sanmartí (2007), en el següent esquema (figura 2), mostra aspectes a tenir en compte per realitzar l'avaluació inicial.

Figura 2. Aspectes a considerar a l'avaluació inicial. Font: Sanmartí (2007) p. 5

Es pot apreciar que no només es diagnostica el nivell de contingut que presenta el nin sobre el tema a treballar, sinó que també entra dins el diagnòstic una altra sèrie d'aspectes que depenen de la seva experiència, actitud, manera de raonar, etc.

Entre l'avaluació inicial i l'avaluació final, es troba l'*avaluació formativa-formadora*. Aquesta se situa al llarg del procés d'aprenentatge i "és el mitjà bàsic per al desenvolupament de les competències, ja que possibilita l'autoregulació dels errors i dificultats, és a dir, que un aprenentatge sigui autònom" (Sanmartí, 2019, p. 17). Així doncs, l'alumnat forma part de la seva pròpia avaluació i ell mateix pren consciència sobre què ha de millorar, com i quines estratègies utilitzar. Per tant, el paper del professor en aquesta etapa, és oferir eines als alumnes perquè puguin superar les dificultats que puguin tenir a l'hora d'assolir un coneixement.

L'*avaluació final* és la més coneguda perquè sovint és l'única que es du a terme. Se situa en acabar qualsevol seqüència didàctica i està associada a qualificar el que l'alumne ha après. No obstant això, segons Sanmartí (2007), també pot tenir una funció formativa-reguladora, ja que pot ajudar al nin a prendre consciència del progrés o millora que ha fet comparant els seus coneixements a l'inici i al final de la seqüència.

El paper del professor durant l'avaluació és, en un primer moment, conèixer el punt de partida dels infants (avaluació inicial), per poder, seguidament, dissenyar activitats on els nins autoregulin els seus errors (avaluació formativa-formadora) amb l'ajuda del professor, que tindrà com a repte trobar les causes d'aquests, per així, arribar finalment a assolir els objectius proposats de la seqüència didàctica i poder qualificar la mateixa fent consciència al propi alumnat del progrés que ha fet (avaluació final).

Fins ara, s'han contemplat quines 3 fases d'avaluació existeixen. Però com es poden dur a terme dins l'àrea de la llengua oral?

Quant a l'avaluació inicial de la llengua oral, es tracta de crear una situació, com per exemple, una conversació, debat, salutacions, etc. on es realitzi un primer contacte amb la destresa que té l'alumne a l'hora d'expressar el seu punt de vista, sentiments, idees informació de la matèria, entre d'altres. En aquesta situació, el docent ha de dur a terme una observació sobre les capacitats i possibles dificultats que pot tenir l'alumne, amb l'objectiu de conèixer quin és el punt de partida que ha de fixar per poder millorar-la. Segons Tough (1976) existeixen tres aspectes del llenguatge del nin que han de ser considerats a l'hora de realitzar l'observació (citats per Mayor, 1994, p. 53):

- L'ús social que fa de la parla.
- L'expressió que realitza considerant la maduresa de l'estructura emprada de la seva producció.
- El mode que el nin utilitza el llenguatge.

L'avaluació formativa-formadora de la llengua oral esdevé com un conjunt d'activitats amb la finalitat de millorar l'expressió oral, on l'avaluació es du a terme pel mateix alumnat, realitzant tant el procés d'autoavaluació com de coavaluació.

Aquestes activitats han d'estar dissenyades amb el propòsit que la comunicació es converteixi en un requisit per dur-la a terme. El desenvolupament de dites activitats es veurà reflectit al punt *Desenvolupament de mitjans o recursos didàctics i/o educatius*.

En l'avaluació final de la llengua oral, es tenen en compte les avaluacions fetes pels alumnes durant l'etapa de l'avaluació formativa-formadora i es realitza una activitat final la qual contempli tots els ítems que es volen avaluar i els objectius que s'han volgut assolir a través de la seqüència didàctica. És aquí on els nins han de demostrar un progrés de la seva competència comunicativa, ja que com diu Sanmartí (2007), l'alumnat s'ha de sotmetre a l'avaluació qualificadora quan estigui preparat.

5. Qui avalua?

L'avaluació s'ha de contemplar com una tasca conjunta tant de l'alumnat com del docent. Durant el procés d'ensenyament-aprenentatge, així com s'ha explicat anteriorment, es realitza l'avaluació formativa-formadora, caracteritzada per la regulació de l'aprenentatge. Sanmartí (2010) destaca:

Des d'una perspectiva tradicional de l'avaluació, la responsabilitat de la regulació és essencialment de l'ensenyant, que és qui reconeix les dificultats i errors de l'alumnat i decideix quines són les estratègies més adequades per superar-les. En canvi, l'avaluació amb una finalitat formadora comporta implicar molt més l'alumnat, a partir de processos de coavaluació i d'autoavaluació. Per tant, la tasca del professorat se centra més a promoure sistemes que afavoreixin l'avaluació/regulació entre iguals i l'autoavaluació, que no pas a "corregir" de forma unilateral moltes produccions de l'alumnat (p. 17).

A la cita anterior s'ha parlat de conceptes com l'autoavaluació i coavaluació, com a processos que ha d'incentivar el docent dins l'aula.

En aquests processos d'avaluació conjunta i compartida poden, i de fet "han de", emergir interaccions entre els companys i companyes que potenciïn al màxim la presa de consciència del progrés de cadascun dels membres de l'equip i, alhora, la presa de decisions sobre les possibles millores a assumir, tant des d'un pla individual, com des d'un pla col·lectiu, com a unitat indivisible. (Naranjo, 2015, p. 13)

A l'hora d'avaluar la competència oral a través d'aquests processos, la llengua oral té dos papers fonamentals. Per una banda, és el contingut a valorar i per altra banda es converteix en el recurs de la comunicació entre alumne-alumne, per expressar els seus punts de vista a l'hora de coavaluar. A més, la valoració entre iguals tendeix que els nins posin més atenció i fins i tot, potser sigui un incentiu de discussions si algú no està d'acord amb la retroacció rebuda (Sanmartí, 2007), fet que provoca que els nins defensin el seu punt de vista a través de la llengua oral i que així, practiquin la mateixa. Doncs, la retroacció adopta gran protagonisme durant aquest procés.

6. Instrument

L'instrument que es du en pràctica per avaluar l'alumnat ha d'estar en concordança amb l'objectiu que es vol aconseguir. Hi ha un gran ventall d'instruments d'avaluació els quals com diu Sanmartí (2007), s'han de combinar segons el tipus de contingut que es vulgui avaluar.

A continuació, es presenta un instrument elaborat per la Conselleria d'Educació i Universitat, l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE) per poder avaluar l'expressió oral de les llengües catalana i castellana dels nins de 6è d'educació primària. Així doncs els següents resultats (percentatges, gràfics, etc.) són extrets del document *Conselleria d'Educació i Universitat de les Illes Balears (2019). Assoliment de la competència comunicativa en expressió oral en l'avaluació de diagnòstic a 6è d'educació primària (curs 2017-2018). Documents d'avaluació.*

Per posar a prova aquest instrument, concretament una rúbrica, es va posar en marxa de forma experimental a cinquanta centres diferents (795 alumnes). La meitat de cada grup-classe va ser avaluat tan sols d'una llengua.

Els alumnes van realitzar una narració, la qual havien d'exposar una experiència viscuda sobre els temes oferts (un dia feliç, un llibre que els hagi agradat, un viatge, un dia a la platja, etc.). Tenien un total de tres minuts per planificar l'exposició i presentar-la. L'aplicació de l'instrument per avaluar l'exposició va ser dut a terme pel tutor de la classe i un professor aliè al grup.

La rúbrica presentava els següents aspectes a avaluar, els quals es tenen en compte aspectes de la comunicació verbal i no verbal.

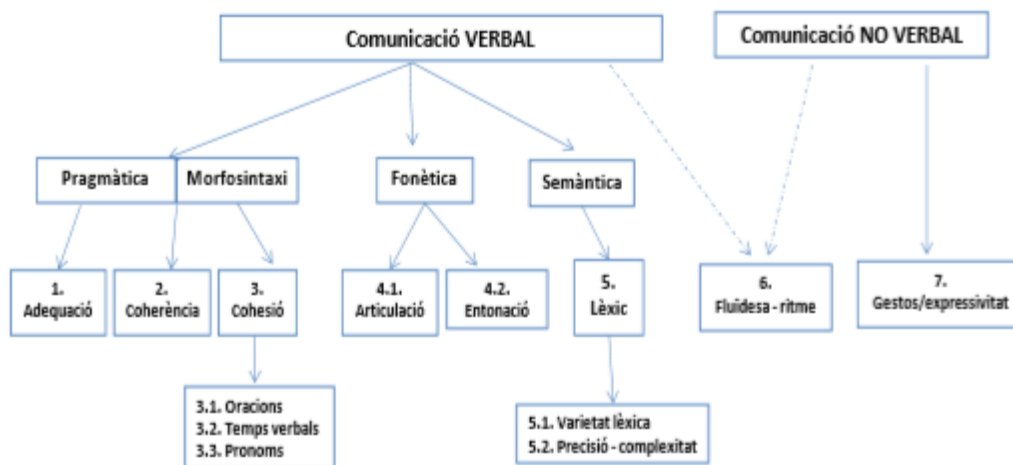

Figura 3. Esquema dels aspectes avaluats a la prova d'IAQSE. Font: IAQSE (2019) p. 4

Cada ítem s'avaluava per separat a través d'una escala de puntuació de 0-3:

- Nivell 0: malament
- Nivell 1: acceptable baix
- Nivell 2: acceptable alt
- Nivell 3: bé o molt bé

A l'hora d'obtenir el resultat total, tant de l'alumne com del grup-classe al qual pertany, es va elaborar una escala de puntuació que constava de 4 nivells:

Nivell 1 – assoliment insatisfactori

Nivell 2 – assoliment satisfactori

Nivell 3 – assoliment notable

Nivell 4 – assoliment excel·lent

Els resultats obtinguts d'aquesta prova pilot van poder demostrar que les dimensions amb un grau més alt d'assoliment són l'adequació, articulació fonètica, coherència, cohesió verbal i pronominal d'ambdues llengües, exceptuant la cohesió pronominal i la fonètica a llengua catalana.

A continuació, es mostra un gràfic (figura 4) que presenta els resultats de dites proves a les dues llengües.

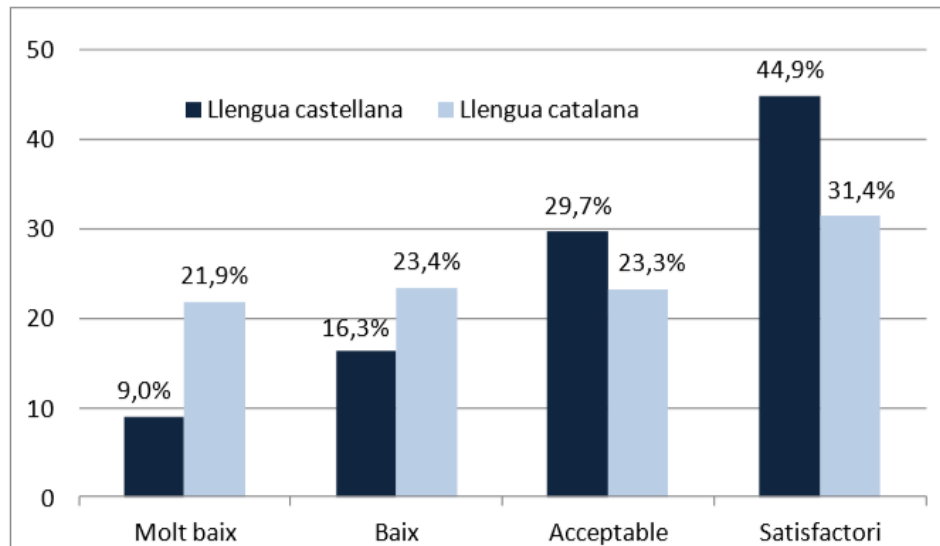

Figura 4. Nivell d'assoliment dels alumnes a llengua catalana i llengua castellana. Font: IAQSE (2019) p. 9

Es pot veure que el 21,9% d'alumnes tenen un assoliment molt baix de l'expressió oral de llengua catalana. A diferència de la llengua castellana, la qual només consta d'un 9,0%. El mateix passa amb el percentatge d'alumnes que tenen un assoliment satisfactori, el qual és superior a llengua castellana (44,9%) que a llengua catalana (31,4%).

En definitiva, els alumnes presenten més dificultats a l'hora d'expressar-se amb la llengua catalana. Per aquest motiu, en el punt *desenvolupament de mitjans o recursos didàctics i/o educatius* es presentaran diferents activitats per potenciar l'ús de la llengua catalana via oral i així millorar els resultats presentats en aquest apartat.

METODOLOGIA UTILITZADA PER DESENVOLUPAR EL TREBALL

La metodologia utilitzada per desenvolupar el meu Treball Fi de Grau (TFG) ha estat pensada amb l'objectiu de realitzar una aplicació didàctica per a la millora de la llengua oral dels nins.

Per començar, s'ha realitzat una recerca bibliogràfica sobre la llengua oral i quin paper tenia i té actualment dins la societat. Aquesta recerca s'ha dut a terme en primer lloc per tenir coneixements teòrics sobre la competència comunicativa i els seus components lingüístics. I en segon lloc, per indagar i saber com introduir i treballar, continguts curriculars i l'educació emocional a través de la llengua oral.

Seguidament s'ha dut a terme el desenvolupament de recursos didàctics tenint en compte la informació obtinguda al primer pas. Concretament, es tracta d'un conjunt d'activitats que componen una unitat didàctica. Aquestes han estat elaborades amb l'objectiu d'incentivar la pràctica de la llengua oral dins l'aula a través d'un disseny universal, és a dir, apte per a tothom.

No obstant això, s'han realitzat possibles adaptacions específiques per als següents col·lectius amb Necessitats Educatives Especials (NEE): dislèxia (dificultat educativa d'aprenentatge) i TDAH combinat, amb dèficit d'atenció i hiperactivitat. Aquestes adaptacions han estat consultades a pàgines web d'entitats com *DISFAM*, *Change dyslexia* i *CADAH*.

Per finalitzar, sumant la recerca bibliogràfica i el desenvolupament de recursos didàctics plasmats en aquest treball, s'ha elaborat la conclusió on queda reflectit l'objectiu on es vol arribar amb aquesta memòria.

DESENVOLUPAMENT DE MITJANS O RECURSOS DIDÀCTICS I EDUCATIUS

I. COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Les competències bàsiques que es treballen en aquesta unitat didàctica són les següents:

- *Competència en comunicació lingüística*: aquesta és la més treballada, ja que es tracta de l'habilitat d'expressar idees, pensaments, punts de vista, etc. a través de la llengua, tant de manera oral com de manera escrita.
- *Competència digital*: es veu reflectida a les activitats on s'utilitza com a recurs els ordinadors, ja que implica l'ús de les TIC per obtenir, contrastar, intercanviar, ... informació.
- *Competència d'aprendre a aprendre*: està present durant tota la seqüència didàctica perquè es tracta d'adquirir habilitats per començar l'aprenentatge i continuar-lo de forma autònoma i eficaç per arribar a l'objectiu proposat, sigui de manera individual o grupal.
- *Competència d'autonomia i iniciativa personal*: es tracta d'un conjunt de valors i actituds així com la responsabilitat, creativitat, autocrítica, etc., que han de treballar els alumnes i han de ser aplicats dins l'aprenentatge.
- *Competència social i ciutadana*: aquesta competència està present en tot moment, ja que la metodologia utilitzada és el treball cooperatiu que es basa a saber conviure i cooperar amb la resta, tenint en compte valors com la igualtat i el respecte, i així comprendre la realitat social en què es viu.

II. OBJECTIUS I CONTINGUTS

Els objectius i continguts de la unitat didàctica han estat extrets del Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears de llengua catalana, principalment, del bloc 1 anomenat *Comunicació oral: escoltar, parlar i conversar*.

1. Objectius

Els objectius que es veuen a continuació presenten de forma resumida i esquemàtica la funció i finalitat de la unitat didàctica. Es podria dir que aquesta està centrada principalment a millorar la llengua oral i incentivar l'infant a ser particip de totes les activitats, tenir més seguretat i experimentar el treball cooperatiu, assolint tots els aspectes que comporta aquesta metodologia. Els objectius són:

- Participar activament en situacions comunicatives significatives de la vida escolar, tant espontànies com dirigides.
- Utilitzar adequadament les estratègies i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.
- Adquirir i ampliar vocabulari, cada vegada més ampli i precís.
- Narrar situacions personals.
- Dramatitzar textos adaptats.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Sintetitzar la idea extreta d'un text donat.
- Seguir el procés de planificar, redactar i revisar per millorar el text escrit presentat.

2. Continguts

Els continguts de la unitat didàctica estan dividits en continguts conceptuals, continguts procedimentals i continguts actitudinals. Són els següents:

Conceptuals

- Els elements de la comunicació.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives: lèxic, entonació, elements lingüístics o no lingüístics, etc.
- Els diferents registres lingüístics i els seus usos.
- Comprensió i identificació de la informació rellevant de textos de la vida quotidiana.

- Coneixement de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).

Procedimentals

- Producció de textos orals en diferents situacions i per a diferents finalitats: diàlegs, debats, dramatitzacions, descripcions, etc.
- Dramatització i representació de textos.
- Utilització de documents impresos i recursos audiovisuals o digitals per obtenir, seleccionar i relacionar informacions rellevants.
- Interiorització del text escrit com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.
- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.
- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.
- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

Actitudinals

- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència (debats, expressions, espontànies, assemblees, etc.).

III. METODOLOGIA

La metodologia d'aquesta unitat didàctica es basa principalment en el treball cooperatiu. Aquest procés d'aprenentatge permet als alumnes treballar, aprendre i millorar de manera conjunta el contingut curricular, en aquest cas, la comunicació oral. Alhora, se'n fa un ús com a recurs per dur a terme les activitats, ja que per realitzar-les de forma correcta i en grup, hauran de posar en pràctica una interacció constant, el respecte cap a diferents punts de vista, la resolució de problemes de forma conjunta, l'expressió de les seves idees, opinions, sentiments, entre d'altres.

Aquesta unitat didàctica està pensada per ser una classe de segon cicle, concretament, cinquè de primària. Les activitats han estat explicades tenint present una aula formada per vint-i-quatre alumnes que estaran dividits en grups de quatre persones formant per tant, sis grups cooperatius.

Quant a les activitats que formen la unitat didàctica, aquestes tenen la principal característica que han estat dissenyades per ser inclusives, encara que, hi són presents adaptacions específiques per als col·lectius amb dislèxia i TDAH amb dèficit d'atenció i hiperactivitat. Un altre tret característic és que, partint de la metodologia mencionada anteriorment, la majoria de les activitats utilitzen dinàmiques per treballar en grups cooperatius com foli giratori, llapis enmig, 1-2-4, lectura compartida i aturada de 3 minuts. Finalment i com a última característica a destacar és que, aquestes activitats van unides a través d'un fil conductor que té com a propòsit la preparació, pràctica i millora de la llengua oral per a l'elaboració d'una obra de teatre com a projecte final. Per aquest motiu, el desenvolupament de la unitat didàctica es pot dividir en els següents apartats segons el contingut que es vol treballar a cada sessió.

SESSIONS	CONTINGUT DE LA SESSIÓ
SESSIÓ 1	La importància de la llengua oral
SESSIÓ 2	Contingut curricular: què és la comunicació, els tipus i els elements que intervenen
SESSIÓ 3	Contingut curricular: elements de la comunicació i diferenciació entre comunicació formal i no formal
SESSIÓ 4	La posada en pràctica de la comunicació formal
SESSIÓ 5	L'educació emocional: l'expressió de les emocions
SESSIÓ 6	L'educació emocional: l'autoestima
SESSIÓ 7	La comunicació no verbal: la gestualitat
SESSIÓ 8	La creativitat
SESSIÓ 9	La dramatització i representació de textos a través de la llengua oral
SESSIÓ 10-15	Projecte final: representació teatral

Els recursos necessaris per dur a terme les activitats que componen la unitat didàctica estan reflectits a l'apartat de *Material* de cada activitat. Cal dir que en algunes activitats es pot veure la necessitat d'un ordinador/tauleta com a recurs tecnològic per desenvolupar la tasca, encara que dites activitats estan dissenyades per poder ser adaptades fàcilment si no hi ha aparells disponibles.

Per acabar, la unitat didàctica té programada una avaluació inicial, duta a terme pel mestre per mitjà de l'observació, una avaluació formativa-formadora per mitjà de diverses autoavaluacions i coavaluacions i, finalment, una avaluació final que serà una suma del progrés que han fet durant aquestes setmanes i la valoració del projecte final.

IV. ACTIVITATS

SESSIÓ 1

Aquesta sessió tracta de tenir un primer contacte amb la comunicació oral i amb el treball cooperatiu. Té el repte per part del mestre d'observar, interpretar i analitzar a quin nivell de comunicació es troba l'alumne a l'hora de treballar en grup i el grau de timidesa de cada infant per tenir-ho en compte durant tota la unitat didàctica.

ACTIVITAT 1: no sap català!

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Targetes (Annex 1)

3. Continguts

- Dramatització i representació de textos.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència (debats, expressions, espontànies, assemblees, etc.).

4. Objectius

- Fomentar el treball cooperatiu.
- Representar textos.
- Tenir un primer contacte amb la comunicació no verbal.
- Millorar el grau de soltesa de l'infant.

5. Procediment

Per començar la unitat didàctica d'una forma divertida, un membre de cada grup cooperatiu haurà de posar-se a la pell d'un individu nouvingut que no entén la llengua catalana. La resta haurà d'intentar comunicar-se amb ell utilitzant tots els recursos que té a l'abast; dibuixar a un foli, utilitzar material de la classe, fent gests, etc., amb la condició de no utilitzar cap paraula. Per guiar el tema de la conversa, el mestre proporcionarà targetes (Annex 1) on indicarà el missatge que ells han d'emetre al nouvingut. Després, els rols s'intercanviaran fins que tots

hagin passat pel paper del nouvingut. El mestre indicarà aquesta passa dient “canvi” cada cinc minuts. Per tant, el nouvingut té tan sols cinc minuts per interpretar el missatge correctament.

Es durà a terme una reflexió sobre aquesta activitat al final de la sessió que es pot veure a continuació a l'*Activitat 2*.

6. Avaluació

L'avaluació d'aquesta activitat va unida amb l'avaluació de l'*Activitat 2*.

ACTIVITAT 2: cooperant s'arriba més enfora

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Objectes de classe escollits pels grups.

3. Continguts

- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clar, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives: lèxic, entonació, elements lingüístics o no lingüístics, etc.
- Producció de textos orals en diferents situacions i per a diferents finalitats: diàlegs, debats, dramatitzacions, descripcions, etc.

4. Objectius

- Executar la funció fàtica.
- Fomentar el treball cooperatiu.
- Desenvolupar els elements lingüístics.
- Experimentar el rol de l'oient.

5. Procediment

Els membres de cada grup tindran trenta segons per escollir un objecte qualsevol present dins la classe. Seguidament, el mestre explicarà que a partir d'ara es convertiran en venedors de l'objecte escollit. Cada alumne tindrà tres minuts per preparar una presentació de l'objecte que haurà de durar un màxim de trenta segons. Aquest haurà de tenir una finalitat diferent de la que té habitualment; per exemple, unes ulleres fan que viatgis al futur.

Finalment, l'alumnat votarà l'objecte que es compraria i per què, amb la condició de no poder votar el presentat per ells. El més votat serà presentat per tots els membres de l'equip davant la resta de grups cooperatius.

Una vegada finalitzada l'activitat, el mestre organitzarà una posada en comú on tots els alumnes formaran un cercle i els llançarà preguntes. Aquestes seran:

- Com us heu sentit sense poder explicar a través de paraules, el missatge que havíeu d'emetre a l'activitat 1?
- En què us heu basat per elegir l'objecte que compraríeu?
- Podríem viure sense comunicar-nos?

L'alumnat haurà de reflexionar i comentar les seves respostes. Per respectar el torn de paraula, l'alumnat es passarà un peluix fins que tots hagin contestat la primera pregunta. Una vegada contestada, faran el mateix procés per donar resposta a la segona pregunta i així successivament.

Per finalitzar la sessió i la posada en comú, el mestre farà una reflexió lliure de com seria la vida sense poder comunicar-nos, incentivant una retroacció amb l'alumnat i fent reflexionar a cada un d'ells sobre quantes vegades utilitzam la parla en el nostre dia a dia per: jugar, saludar als amics, explicar què hem fet a l'escola als nostres familiars, etc. A més, comentarà al grup-classe les valoracions registrades de la sessió fent un resum dels resultats indicant els ítems avaluats i fent referència a la finalitat d'aquesta unitat didàctica.

6. Avaluació

Es durà a terme una avaluació inicial a partir de l'observació del mestre. Aquest s'haurà de fixar en cada alumne valorant com s'expressa, quin nivell té de soltesa, si escolta de forma activa als seus companys, etc. Els resultats de l'observació, quedaran registrats en una graella simple i fàcil d'omplir perquè el professor pugui valorar a tots els seus alumnes (Annex avaluació 1). Aquesta està agrupada per equips per tenir a mà, una valoració tant de manera individual, centrant l'atenció a un membre, com de manera col·lectiva, centrant l'atenció a tot el grup com un conjunt.

SESSIÓ 2

En aquesta sessió s'introduirà el tema de la comunicació. Es realitzarà una pluja d'idees durant deu minuts valorant els coneixements previs de l'alumnat per així poder analitzar quin és el punt de partida d'aquest contingut curricular. Es comentaran quins elements intervenen en una situació comunicativa, en quins moments fan un ús de la llengua oral, etc. Per complementar els coneixements que hauran introduït a la pluja d'idees, es realitzaran les activitats explicades a continuació.

ACTIVITAT 3: la comunicació

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Lectura (Annex 2)

3. Continguts

- Els elements de la comunicació.
- Interiorització del text escrit com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació, d'experiències i de regulació de la convivència.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Comprensió i identificació de la informació rellevant de textos de la vida quotidiana.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Analitzar els elements de la comunicació.
- Identificar de quantes maneres ens podem comunicar.
- Produir un aprenentatge conjunt.
- Experimentar el rol de l'oient.
- Introduir la comunicació oral com un instrument d'aprenentatge.
- Sintetitzar la idea extreta d'un text donat.

5. Procediment

Els grups cooperatius es dividiran per parelles (2 parelles cada grup). El mestre repartirà un text sobre la comunicació (Annex 2) a cada parella. Hauran de llegir el text mitjançant la dinàmica *lectura compartida*. Aquesta dinàmica consisteix que un membre llegeix el primer paràgraf i l'altre fa un resum del que ha llegit. Si és correcte seguiran llegint el text intercanviant els rols i repetint el procés. En acabar de llegir, tenen dues preguntes que hauran de contestar de forma oral i interactuant amb el seu company. Cal dir que els nins es podran ubicar a un lloc tranquil de l'escola per dur a terme aquesta activitat. Per això, caldrà indicar l'hora de tornada a l'aula abans de començar.

6. Avaluació

L'avaluació d'aquesta activitat va unida amb l'avaluació explicada a l'*Activitat 4*.

ACTIVITAT 4: on trobem comunicació?

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Document Jamboard (Annex 3).
- 1 ordinador/tauleta per a cada grup.

3. Continguts

- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència (debats, expressions, espontànies, assemblees, etc.).

4. Objectius

- Identificar tipus de comunicació (verbal/no verbal).
- Fomentar el treball cooperatiu.
- Aplicar el coneixement assolit.

5. Procediment

Una vegada hagin acabat l'activitat 3, un membre de cada grup cooperatiu collirà el seu ordinador. Cada grup tindrà a l'aplicació de Google anomenada Jamboard, un document proporcionat pel mestre per assolir els nous coneixements que han extret de la lectura anterior

(Annex 2). El desenvolupament de la tasca podrà ser visualitzada pel mestre al mateix temps que l'alumnat estigui fent la feina. Això permet una correcció immediata per part del professor i, en conseqüència, una rectificació immediata per part de l'alumnat.

6. Avaluació

Els alumnes realitzaran una coavaluació a través d'una rúbrica on es valorarà la participació, concentració, etc., de les activitats realitzades en aquesta sessió. (Annex avaluació 2).

SESSIÓ 3

Aquesta sessió se centra amb el contingut curricular de la comunicació, concretament, els elements de la comunicació i el registre formal i informal de la comunicació.

ACTIVITAT 5: repassam els elements de la comunicació

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Esquema (Annex 4)

3. Continguts

- Els elements de la comunicació.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Repassar els elements que intervenen a qualsevol procés de comunicació.
- Assegurar la participació de tothom.
- Captar l'atenció de tot l'alumnat.
- Produir una explicació clara, dinàmica i atractiva.

5. Procediment

El mestre iniciarà l'activitat indicant que entre tots faran un joc de paraules a la pissarra (Annex 4), en aquest cas, un esquema sobre els elements de la comunicació. El mestre repartirà a cada un dels alumnes un concepte de l'esquema. A mesura que el mestre vagi explicant, entre tots, formaran l'esquema a la pissarra. La persona que tingui el concepte que cal posar, s'aixecarà i l'adjuntarà a la pissarra. Així s'assegura la participació de tot l'alumnat i s'incentiva la seva atenció cap a l'explicació.

Una vegada finalitzat el joc de paraules, els nins duran a terme la dinàmica anomenada *aturada de 3 minuts*. Aquesta consisteix que cada membre del grup cooperatiu explica als seus companys què ha entès. Així, els nins podran completar la informació que ha obtingut la primera vegada que l'ha escoltada amb la resta de vegades. A més, si algun membre té alguna confusió, la resta el pot rectificar i així entre tots entendre i formar un nou coneixement.

6. Avaluació

L'avaluació d'aquesta activitat se centrarà en l'actitud del nin, si aquest està concentrat, si participa de forma activa, etc. A més, el mestre podrà valorar, de forma general, si els coneixements treballats a la *Sessió 2* han estat assolits. Per tant, el mestre podrà deduir si la dinàmica o metodologia emprada per aconseguir l'adquisició de coneixements curriculars està donant bons resultats, o si pel contrari, ha de fer alguna modificació sobre aquesta.

ACTIVITAT 6: registre formal i informal

1. Temporització: trenta minuts (30')

2. Material

- Quadern
- Llapis

3. Continguts

- Els diferents registres lingüístics i els seus usos.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives: lèxic, entonació, elements lingüístics o no lingüístics, etc.

4. Objectius

- Formar coneixement de forma conjunta.
- Introduir els conceptes registre formal i registre informal.

5. Procediment

El mestre començarà l'activitat fent reflexionar sobre si els elements de la comunicació comentats anteriorment depenen de la relació, confiança, situació comunicativa... dels interlocutors. Aquesta reflexió la durà a terme a través de preguntes com: Vosaltres parlau de la mateixa manera amb jo i amb el vostre amic? Quines diferències hi ha? Entre tots comentaran les diferències i, seguidament, el mestre proposarà que hauran de cercar situacions comunicatives on s'utilitzi la comunicació informal o formal. Aquesta tasca es realitzarà amb la dinàmica d'1-2-4. És a dir, cada membre de l'equip haurà de pensar la resposta de manera individual, després formaran parelles (2 parelles cada grup) i intercanviaran les respostes. I finalment, els quatre membres de l'equip uniran les respostes que han obtingut revisant si són correctes. Aquestes hauran de quedar reflectides al seu quadern de llengua catalana.

Una vegada hagin finalitzat tots els grups, els quaderns d'un membre de cada grup aniran rotant a la resta d'equips els quals hauran de corregir la feina feta pels seus companys. La rotació finalitzarà quan el quadern arribi de nou a les mans de qui li correspon. Finalment, cada grup compartirà en veu alta les correccions realitzades pels seus companys, comentant quines equivocacions ha comès, si té algun dubte sobre el contingut donat i si ha trobat alguna errada a les correccions dels seus companys. Així, entre tots han corregit l'activitat i han vist diferents situacions comunicatives que les proposades per ells.

6. Avaluació

En aquesta sessió s'avaluarà el contingut de l'activitat realitzada. Així doncs, la realització i correcció de la tasca duta a terme per cada grup cooperatiu, es convertirà en una eina d'informació a l'hora de valorar l'assoliment del nou coneixement.

Abans de donar per finalitzada la sessió, el mestre introduirà la qüestió següent: comentarà que a la pròxima sessió es treballarà la comunicació formal a partir d'un debat. Dividirà el grup-classe en dos grups, grup A i grup B, és a dir, formarà un equip a partir de tres grups cooperatius. El mestre presentarà el tema a tractar, en aquest cas serà: Una nina no pot jugar a futbol. Seguidament el mestre indicarà que el grup A ha d'anar en contra d'aquesta afirmació i el grup B ha d'estar a favor. Per tant, la tasca dels nins per a la següent sessió serà cercar raons de forma individual per donar suport a la seva posició, que hauran de quedar registrades de forma escrita per després comentar-les amb el seu equip.

SESSIÓ 4

Aquesta sessió es basarà en la realització d'un debat per posar en pràctica el registre formal i veure quin nivell de vocabulari té cada un, quin és el seu domini del codi lingüístic a l'hora d'improvisar què ha de dir i si ha assolit les característiques del registre experimentat.

ACTIVITAT 7: debatem com a autèntics professionals.

1. Temporització: cinquanta minuts (50')

2. Material

- Informació obtinguda sobre el tema a tractar.

3. Continguts

- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clar, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives: lèxic, entonació, elements lingüístics o no lingüístics, etc.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Experimentar el registre formal.
- Experimentar el rol de l'oient.
- Argumentar les idees a través de la llengua oral.
- Fomentar el treball cooperatiu.
- Assolir les característiques del registre formal.

5. Procediment

El professor repassarà, en col·laboració amb els alumnes, com es du a terme una comunicació formal i quins aspectes cal tenir en compte: entonació, vocabulari, gestos, rol de l'oient, etc. Abans de començar, el mestre donarà un clip a tots els participants i indicarà que en el moment que un membre parli, haurà de col·locar el clip al centre de la taula. Així s'assegura la participació de tot l'alumnat, observa quins alumnes tenen més facilitat a l'hora de realitzar aquesta participació i quins tenen encara certa inseguretats.

Un cop aclarit tot l'anterior, la classe s'organitzarà a partir dels dos equips formats a la sessió formant una llarga i ampla taula on cada equip es col·locarà a un costat.

Durant quinze minuts, cada membre de l'equip haurà de compartir les raons que han trobat per donar suport a la seva posició. Finalment, es crearà el debat guiat pel mestre, on ambdós equips hauran de presentar i defensar la seva posició a través d'una comunicació formal.

6. Avaluació

La manera de realitzar la comunicació formal serà avaluada pel mateix alumne al final de la sessió (Annex avaluació 3).

SESSIÓ 5

En aquesta sessió es començarà a treballar l'educació emocional. Es crearà un vincle afectiu amb cada un dels alumnes, transmetent les sensacions positives que tenen de cada un través de la comunicació oral. El mestre, en aquesta sessió, pot observar quin nombre d'alumnes participen en cada nin, què li diuen, com li diuen, entre d'altres., i així identificar qualche problema cap a algun alumne de caràcter afectiu.

ACTIVITAT 8: què transmet als meus companys?

1. Temporització: quaranta minuts (40')

2. Material

No es necessita cap material.

3. Continguts

- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clar, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.

4. Objectius

- Crear un vincle afectiu.
- Millorar la cohesió de grup.
- Introduir l'educació emocional.
- Expressar les emocions i sentiments.

5. Procediment

L'alumnat formarà un cercle i cada un d'ells s'aixecarà quan ho indiqui el professor. A l'hora d'aixecar-se un alumne, la resta haurà de dir un aspecte positiu que vegin del seu company. Per exemple: és simpàtic, m'ajuda amb els deures, etc. No serà obligatori participar, és a dir, l'alumnat podrà decidir no dir algun aspecte sobre el seu company. En finalitzar la ronda, l'alumne haurà de dir com s'ha sentit a l'hora d'escoltar els seus companys.

6. Avaluació

En aquesta sessió s'avaluarà l'activitat, és a dir, els nins indicaran què han trobat d'ella, si els ha agradat, si era necessària, entre d'altres. Aquest procediment ho farà a través de cartolines petites. Cada nen tindrà 3 cartolines dels colors següents: verd, groc i vermell (Annex avaluació 4). Quan el mestre ho indiqui, cada un alçarà una cartolina segons la seva opinió, significat el color verd que li ha paregut bona idea, bona activitat i que era necessària, el color groc que es podrien millorar algunes coses o no s'ha sentit gaire bé a l'hora de fer-la i color vermell que no li ha agradat gens. El mestre realitzarà una retroacció i demanarà a cada un el perquè de la seva opinió.

SESSIÓ 6

Aquesta sessió se centrarà en les emocions, concretament, en l'autoestima. Té l'objectiu d'identificar quin nivell d'autoestima tenen els nins. L'autoestima és un aspecte molt important a treballar a l'escola, ja que és una passa més per arribar al benestar personal. Es treballarà a partir de la llengua oral, una de les millors eines per expressar les nostres emocions i sentiments.

ACTIVITAT 9: ens estimam

1. Temporització: cinquanta minuts (50')

2. Material

- Capsa amb un mirall dintre.

3. Continguts

- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Identificar l'autoestima.
- Expressar les emocions a través de la llengua oral.
- Narrar situacions personals.

5. Procediment

L'alumnat formarà un cercle i el mestre llançarà la primera pregunta: *Quina és la característica que més us agrada de vosaltres mateixos?* Donarà dos minuts perquè els nins tinguin temps de pensar la resposta. A continuació, un per un contestaran de manera raonada dient el perquè de la resposta. En acabar, llançarà la següent pregunta: *Quina és la característica que menys us agrada de vosaltres?* I es repetirà el procés anterior i finalment, el mestre indicarà l'última pregunta: *T'agrada com ets? Per què?*

Un cop contestades les preguntes anteriors el mestre presentarà una capsa on hi haurà un petit mirall. Comentarà que dins aquesta capsa es troba una cosa molt valuosa i única. Els nins un per un diran què pensen que hi ha dintre. Finalment, es passaran la capsa un per un mirant el que hi ha dintre però sense comentar el contingut d'aquesta. El mestre es fixarà amb la reacció de cada un a l'hora de veure's a ell mateix dins la capsa i en finalitzar la ronda llançarà les següents preguntes: *Us ha agradat el que heu vist? Com us heu sentit quan us heu vist dins la capsa? Per què?*

6. Avaluació

L'avaluació es tracta d'una autoavaluació figuroanalògica per explicar com s'han sentit durant la sessió. El mestre presentarà 3 objectes (Annex avaluació 5) amb característiques completament diferents i els nins hauran d'elegir-ne un relacionant les característiques de l'objecte amb la sensació que ell ha tingut. Per exemple: *jo m'he sentit com un vidre perquè he tingut una sensació de fragilitat quan m'ha demanat quina és la característica que menys m'agrada de mi.*

SESSIÓ 7

Aquesta sessió se centrarà, per una banda, a treballar l'expressió corporal, aspecte que sempre acompanya el discurs oral i imprescindible a l'hora de fer una obra teatral. Per altra banda es treballarà l'expressió oral i la creativitat a l'hora de realitzar el rol de narrador i l'expressió corporal per interpretar la història a través de l'expressió de sentiments, emocions, etc.

ACTIVITAT 10: el mirall

1. Temporització: vint minuts (20')

2. Material

- Mirall
- Targetes (Annex 5)

3. Continguts

- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clar, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.

4. Objectius

- Expressar les emocions a través de la gesticulació.
- Pensar situacions on es creïn emocions positives o negatives.

5. Procediment

El grup cooperatiu tindrà un mirall petit i 4 targetes on hi haurà explicada una situació habitual que pot passar en el seu dia a dia. Els nins hauran d'expressar, a través de la gesticulació facial, com se sentirien en la situació explicada amb la condició de no poder utilitzar la resta del seu cos, és per aquesta raó que el mirall serà força petit perquè només visualitzin la seva cara. Una vegada hagin realitzat les situacions de la targeta, ells mateixos hauran de pensar situacions, explicar-les de manera oral i fer la gesticulació que ells trobin.

6. Avaluació

Aquesta activitat serà avaluada conjuntament amb l'*Activitat 11*.

ACTIVITAT 11: una història amb personatges reals

1. Temporització: trenta minuts (30')

2. Material

No es necessita cap material.

3. Continguts

- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Representar una història contada.
- Posar en pràctica la gesticulació.
- Contar una història a través de la llengua oral.

5. Procediment

Una vegada realitzada l'activitat 9 baixaran al pati. En aquesta activitat un membre del grup cooperatiu haurà d'inventar una història de forma improvisada durant cinc minuts on hi hagi presents tres personatges. La resta del grup haurà d'interpretar un dels tres personatges a través de l'expressió corporal amb la condició de no parlar. L'activitat finalitzarà quan tots els participants hagin passat pel rol del narrador.

6. Avaluació

Duran a terme una coavaluació entre els membres del grup guiada per uns aspectes a comentar que facilitarà el mestre (Annex avaluació 6). La resposta als guions es farà a través de les cartolines emprades a la sessió 5 (Annex avaluació 4) i duent a terme una interacció entre els participants.

SESSIÓ 8

Aquesta sessió es tracta de fomentar la creativitat de l'alumnat fent feina de manera cooperativa. Es treballa tant l'expressió oral com l'expressió escrita.

ACTIVITAT 12: inventam un final

1. Temporització: cinquanta minuts (50')

2. Material

- Curtmetratge (Annex 6).
- Foli Din-A3.
- Llapis.

3. Continguts

- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.

4. Objectius

- Fomentar la creativitat.
- Aprendre en grup.
- Fomentar la participació.
- Expressar de forma escrita.
- Utilitzar la interacció com a eina d'aprenentatge.
- Seguir el procés de planificar, redactar i revisar per millorar el text escrit presentat.

5. Procediment

El professor presentarà un petit curtmetratge que visualitzarà tot el grup-classe de manera conjunta, fins que el mestre aturi el vídeo al minut 6:00 sense visualitzar el final de la història. Per tant, la tasca dels nins és que, en grups cooperatius, s'inventin un final en un màxim de 20 minuts.

Aquesta activitat es realitzarà a través de la dinàmica *foli giratori*. Aquesta es tracta que a un mateix foli Din-A3, tots els membres de l'equip escriuen la seva part del text, en aquest cas, una part del final. El resultat ha de ser un text elaborat per tots els membres de l'equip, on tots són responsables del que s'ha escrit. Per tant, quan un membre de l'equip escriu, la resta ha d'estar pendent de si comet alguna equivocació per així corregir-ho.

Abans de donar com a finalitzada la sessió, el mestre indicarà que el final que han redactat s'haurà de representar a la següent sessió. Tindran trenta minuts d'aquesta sessió per practicar, organitzar personatges, pensar quins materials poden dur de casa necessaris per a la seva representació, etc.

6. Avaluació

La tasca serà avaluada amb la mateixa rúbrica utilitzada a l'*Activitat 4* (Annex avaluació 2).

SESSIÓ 9

Arribam a la sessió on l'expressió corporal i l'expressió oral s'uneixen per dur a terme la dramatització. Es tracta de posar en marxa tot el que han après i tenir un primer contacte amb la representació de textos escrits. A més, es vol treballar la improvisació dels nins, ja que només tenen com a marge una sessió per organitzar, interpretar i representar el final inventat a la sessió anterior. Per tant, és una prova per veure com els alumnes superen un repte en grup i de manera cooperativa.

ACTIVITAT 13: autèntics artistes

1. Temporització: cinquanta minuts (50')

2. Material

- Lliure elecció per part de l'alumnat.

3. Continguts

- Dramatització i representació de textos.
- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.
- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara, escolta atenta, mirada a l'interlocutor, etc.
- Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives destinades a afavorir la convivència.
- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives: lèxic, entonació, elements lingüístics o no lingüístics, etc.

4. Objectius

- Expressar oralment.
- Treballar la comunicació no verbal.
- Millorar la dramatització de textos.
- Dramatitzar textos adaptats.

5. Procediment

Continuant amb la sessió 8, els nins presentaran el final inventat amb un màxim de cinc minuts. La presentació ha de reflectir de forma clara el final redactat a la sessió anterior a través de

diàlegs entre els personatges, elements de la comunicació no verbal, expressió d'emocions, etc.

6. Avaluació

L'avaluació d'aquesta activitat es durà a terme a la mateixa sessió a través d'una gravació audiovisual de cada una de les actuacions. Els membres de cada grup tindran accés a la seva actuació i la visualitzaran a través d'un ordinador per grup per així, realitzar una autoavaluació conjunta comentant tant els aspectes positius com els aspectes a millorar. Finalment, cada actuació es veurà amb tot el grup-classe i cada grup cooperatiu exposarà el que troba de la seva actuació. La resta de companys i el mestre faran una retroacció del que han dit si troben que és necessari comentar altres aspectes no mencionats. Per tant, es durà a terme una autoavaluació i avaluació tenint com a eina, la mateixa actuació a avaluar en forma de vídeo.

SESSIÓ 10-15

En aquesta sessió es començarà a dissenyar, organitzar, practicar i interpretar les obres de teatre, és a dir, el projecte final de la unitat didàctica. Es posarà en pràctica tot el contingut après de la comunicació oral durant les sessions anteriors, observant la competència lingüística, sociolingüística, estratègica, discursiva i el rol de l'oient com un conjunt. Es tracta de demostrar d'una forma divertida el seu progrés i avaluar aquest entre tots.

ACTIVITAT 14: Ens convertim en un autèntic teatre

1. Temporització: dos-cents cinquanta minuts (250')
2. Material
 - Foli Din-A3 (Annex 7).
 - Lliure elecció per part de l'alumnat (vestuari, material i decoració de l'obra).
3. Continguts
 - Coneixement de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura).
 - Interiorització del text escrit com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència.

- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.
- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.
- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

4. Objectius

- Representar una obra de teatre.
- Inventar una història en grup.
- Assolir els coneixements nous.
- Demostrar què ha après.
- Expressar les emocions.
- Produir el discurs de forma clara, cohesionada acompanyat d'elements no verbals.

5. Procediment

Després de treballar l'expressió oral, les emocions, la comunicació verbal i no verbal, la gestualitat, etc., es començarà el projecte final. Aquest consistirà a recrear la classe com un autèntic teatre.

La primera passa que es durà a terme és l'elecció del tema. Per això, el mestre apuntarà un tema a un paper fins a arribar a sis. Aquests seran: l'amor, la por, l'aventura, l'amistat, la tristesa i la solidaritat.

En aquesta sessió, l'alumnat inventarà els personatges i la trama. Una vegada, tinguin la idea clara, l'alumnat transcriurà la història a través de la dinàmica *llapis al mig*. Aquesta es tracta que tots els membres del grup tenen un foli i un llapis damunt la taula sense poder tocar. A mesura que vagin creant la història, els membres decidiran com transcriure-la al foli. Una vegada decidit, la transcriuran a la vegada, cada un en el seu foli i el seu llapis corresponent. No poden amollar el llapis fins que tots els membres de l'equip hagin acabat d'escriure. Repetiran aquest procés fins que hagin acabat de contar la història. Així tots tenen la història redactada amb la seva pròpia lletra i podrà servir de recurs per organitzar els personatges, crear el diàleg, tenir en compte quin material serà necessari per representar-la, etc.

A la sessió 12, l'alumnat decidirà quin personatge farà cada un i formaran el diàleg per interpretar la història. Aquest serà transcrit a un foli Din-A3 facilitat pel mestre on hi haurà l'estructura del diàleg (Annex 7). A través de la dinàmica *foli giratori*, els nins escriuran què diran, com ho diran i així tenir una pauta a l'hora de practicar l'escena.

A la sessió 13, l'alumnat practicarà el diàleg i la comunicació no verbal de cada escena. També acordaran quin material necessitaran, així com quina vestimenta durà cada un.

A l'hora de decorar la classe com un autèntic teatre, es durà a terme a la sessió de l'assignatura d'educació artística, on també crearan el material necessari per a la seva obra que no tenen a casa.

Finalment, a la sessió 14 i sessió 15, tots els grups cooperatius representaran la seva obra de teatre i la resta haurà d'endevinar quin tema els hi ha tocat.

6. Avaluació

Cada obra serà avaluada per la resta de companys a partir d'una rúbrica (Annex avaluació 7).

V. ADAPTACIONS ESPECÍFIQUES

Les activitats desenvolupades anteriorment han estat dissenyades amb funció que tots els alumnes tinguin una presència, participació i progrés dins l'aula i així incentivar el procés d'inclusió. A continuació es veuen algunes adaptacions específiques d'algunes activitats per als col·lectius amb dislèxia o TDAH. Cal dir que aquestes adaptacions ja es tenen en compte a l'hora de dissenyar el material per així fer un disseny universal per tothom i no una adaptació a partir d'un material no inclusiu.

Per una banda, hi ha diverses adaptacions que estaran present durant tot el procés de desenvolupament de la unitat didàctica. Aquestes són les següents:

- Assegurar-se que ha hagut una bona comprensió abans de començar treballs, feines, proves o exàmens.
- Permetre més temps per realitzar els treballs, feines, proves, etc.
- Explicar la tasca d'una forma clara i concisa.
- Tenir una actitud motivadora i pacient.
- Captar la seva atenció amb una mirada, un toc a l'espatlla, etc.
- Realitzar reforç positiu quan hi ha una conducta adequada.
- Avaluar els treballs, feines, proves o exàmens en funció del contingut no de la forma.

Per altra banda, hi ha adaptacions específiques dins cada activitat.

Activitat 1

Dislèxia: les targetes (Annex 1) estan dissenyades amb lletra majúscula, font Verdana i una mida de 18 per assegurar la llegibilitat. A més, el fons de cada una de les targetes té un color pàl·lid per reduir lluminositat del fons.

TDAH: aquesta activitat és bastant moguda, aspecte que afavoreix la inquietud d'aquest col·lectiu encara que pot ser necessari assegurar que no tingui objectes irrellevants sobre la taula per evitar la seva desconcentració.

Activitat 2

Dislèxia: aquesta activitat no requereix cap adaptació específica per a aquest col·lectiu específic.

TDAH: és una activitat que requereix una concentració, en un primer moment, individual ja que es demana que presentin un objecte de la classe. Això suposa que tal vegada s'haurà de tenir un contacte visual o físic amb l'alumne per encaminar de nou la seva concentració o donar-li temps extra per pensar què dir sobre l'objecte a presentar.

Activitat 3

Dislèxia: el text de la lectura (Annex 2) que han de dur a terme està redactat amb la font Verdana, dividit en línies de llargària reduïda i imprès sobre un foli de color groc clar per reduir-ne la lluminositat. A més, a l'hora de dur a terme la dinàmica *lectura compartida*, el company serveix com a recurs per assegurar la comprensió del contingut llegit.

TDAH: a l'hora de cercar un lloc per iniciar l'activitat, el nin pot aprofitar per caminar, moure's i així rebaixar la seva hiperactivitat. A més, gràcies a la dinàmica *lectura compartida* té el seu company per comprendre i concentrar-se millor amb el contingut de la lectura.

Activitat 4

Dislèxia: els enunciats (Annex 3) estan en majúscula per facilitar la lectura encara que, com és una tasca que es du a terme a través del treball cooperatiu, els seus companys serveixen com ajuda per la seva comprensió.

TDAH: gràcies a la metodologia del treball cooperatiu, l'alumnat d'aquest col·lectiu té l'ajuda dels seus companys per comprendre i estar concentrat en la tasca. El mestre passarà per la taula i reforçarà la seva actitud i la seva feina si està realitzant l'activitat correctament.

Activitat 5

Dislèxia: els conceptes (Annex 4) estan impresos sobre un foli amb un fons clar per una millor llegibilitat. Comentar els conceptes de forma oral i organitzar el contingut en colors diferents són fets que faciliten la interpretació d'allò que ha escrit.

TDAH: encara que és una activitat dinàmica, el mestre s'ha d'assegurar que l'alumnat d'aquest col·lectiu està atent. Si no és així, els demanarà alguna cosa ja comentada anteriorment per activar la seva atenció cap a l'explicació. Si veu el nen amb una actitud moguda, aquest indicarà que es mogui perquè vegi l'esquema més a prop, o l'ajudi a llegir l'esquema en veu alta, etc., perquè el nen es mogui de la cadira i rebaixi el nivell d'inquietud.

Activitat 6

Dislèxia: A l'hora de dur a terme la feina escrita al seu quadern, entre tots revisaran les faltes d'ortografia, ja que les faltes d'un membre són responsabilitat de tots els membres.

TDAH: la concentració de l'infant a l'hora de fer la tasca vindrà determinada per la companyia del seu grup cooperatiu. El mestre intentarà que estigui en bona companyia perquè ajudin l'infant a construir el seu coneixement de forma grupal.

Activitat 7

Dislèxia: el mestre i l'infant revisaran la informació que ha obtingut abans de començar el debat i el mestre s'assegurarà de la comprensió de l'alumne de la informació obtinguda.

TDAH: indicar a tot l'alumnat que amagui tot els objectes no rellevants que tinguin sobre la taula i assegurar-se que l'infant té tot el que necessita, en aquest cas, la informació obtinguda sobre el tema a debatre.

Activitat 8

Dislèxia: aquesta activitat no requereix cap adaptació específica per aquest col·lectiu específic.

TDAH: col·locar-se a prop de l'infant per captar més fàcilment la seva atenció a l'hora de formar el cercle.

Activitat 9

Dislèxia: aquesta activitat no requereix cap adaptació específica per aquest col·lectiu específic.

TDAH: col·locar-se a prop de l'infant per si és necessari un contacte físic o visual i reforçar tant la seva participació com la seva conducta.

Activitat 10

Dislèxia: les targetes (Annex 5) estan dissenyades amb lletra majúscula, font Verdana i una mida de 18 per una millor llegibilitat. A més, el fons de cada una de les targetes té un color pàl·lid per reduir lluminositat del fons.

TDAH: remarcar les regles oferint com a repte que tan sols mogui el seu rostre per dur a terme la gesticulació

Activitat 11

Dislèxia: aquesta activitat no requereix cap adaptació específica per aquest col·lectiu específic.

TDAH: es tracta d'una activitat dinàmica on s'ha d'estar en constant moviment, per tant, no es necessitarà fer cap adaptació específica, simplement assegurar que el nin està fent la feina correctament i si és necessari, realitzar un contacte físic i visual per reconduir la seva concentració.

Activitat 12

Dislèxia: a l'hora de revisar l'escrit, només corregir el contingut i no centrar-se amb les faltes d'ortografia de manera automàtica. A més, es corregirà l'activitat amb color verd.

TDAH: a l'hora de realitzar la feina, apropar-se a la seva taula i mostrar interès per la feina en grup que estan desenvolupant.

Activitat 13

Dislèxia: aquesta activitat no requereix cap adaptació específica per aquest col·lectiu específic.

TDAH: el mestre ha de tenir una visió de tot l'alumnat per veure la seva conducta i si és necessari, estar a prop de l'alumne amb TDAH per assegurar que du a terme una escolta atenta i està concentrat en les actuacions. Tal vegada perquè el nin se senti motivat i es mogui entre actuació i actuació, fer que presenti el següent grup que faci l'obra de teatre, indicar al públic que facin un fort aplaudiment, etc.

Activitat 14

Dislèxia: el foli on hauran de transcriure el diàleg tindrà l'espai delimitat (Annex 7). Revisar si comprèn què ha de dir.

TDAH: assegurar-se que té tota la història i el diàleg transcrit. Reforçar la seva conducta i dissenyar un gràfic (Annex d'adaptació 1) que dugui un enregistrament de la tasca, ja que és una activitat llarga que comprèn moltes sessions.

VI. TEMPORITZACIÓ

Aquesta unitat didàctica es durà a terme durant les hores de llengua catalana. Té un total de dotze activitats més el projecte final (activitat 14), per tant, tindrà una duració d'un mes aproximadament. Cada sessió té una durada de cinquanta minuts, temps on es durà a terme una sola activitat, exceptuant les sessions 1, 2 i 7, les quals es desenvoluparan dues .

VII. CRITERIS D'AVALUACIÓ

L'avaluació de la unitat didàctica s'ha dut a terme durant el seu desenvolupament. S'ha volgut avaluar per una banda, la llengua oral de l'alumnat tenint en compte les competències com: la competència lingüística, discursiva, estratègica i sociolingüística, i per altra banda, la seva actitud i participació. Aquest procés d'avaluació està dividit entre avaluació inicial, avaluació formativa-formadora i avaluació final.

L'avaluació inicial es du a terme al principi de la unitat didàctica, concretament a l'activitat 1 i l'activitat 2 on el mestre té com a eina una graella que comprèn tots els criteris a avaluar (Annex avaluació 1).

Pel que fa a l'avaluació formativa – formadora, aquesta es realitza durant les sessions 2- 9 de la unitat didàctica. Es du a terme al final de cada sessió a través d'una coavaluació o autoavaluació utilitzant diverses eines per avaluar reflectides a l'apartat *Annexos d'avaluacions*.

Per acabar, l'avaluació final de la unitat didàctica es du a terme a les sessions 14 i 15 on, cada grup cooperatiu, realitzarà el projecte final que serà avaluat per la resta de companys (Annex avaluació 7).

CONCLUSIONS

D'acord amb la teoria consultada, la llengua oral ha estat un aspecte que ha estat oblidat dins el món educatiu però és essencial en el nostre dia a dia. Aquest fet contradictori ha provocat que persones, tant infants com adults, no es vegin capaços o tinguin dificultats per realitzar una comunicació oral i tot el que comporta.

En línies generals, el que he volgut plasmar és la importància de la llengua oral i com treballar els continguts curriculars i l'educació emocional a través d'aquesta. Ha estat un treball difícil d'organitzar a causa de l'ampli contingut del concepte *llengua oral*, encara que sempre he tingut la idea de centrar-me a investigar la llengua oral com un recurs didàctic i no simplement com un contingut curricular que s'ha d'assolir.

La llengua oral, vista com un recurs didàctic, comporta estratègies dinàmiques on l'eina principal dels infants per construir el seu propi coneixement sigui la comunicació oral. És per aquest motiu que el desenvolupament de recursos didàctics dut a terme en aquest treball es basa en la metodologia del treball cooperatiu. Aquesta metodologia requereix una comunicació constant entre l'alumnat per realitzar la tasca, resoldre dubtes, arribar a un acord, entre d'altres, per arribar a un aprenentatge individual construït per tot l'alumnat.

Cal deixar clar que a l'hora de parlar d'aprenentatge no tan sols fa referència a l'adquisició dels continguts curriculars sinó també a la millora de l'educació emocional. No s'ha d'oblidar que l'expressió, comprensió i autocontrol de les emocions són trets essencials que formen part de la comunicació oral i ajuden a l'individu a formar relacions interpersonals. Per tant, l'aprenentatge i millora de la comunicació oral no s'ha de veure simplement com un aspecte que millori el procés d'ensenyament-aprenentatge sinó que és una eina essencial per al nostre dia a dia, tant personal com professional.

En suma, el treball realitzat es pot considerar com una presentació de la llengua oral vista com un recurs didàctic per arribar al contingut curricular i treballar l'educació emocional, amb l'objectiu d'aconseguir la millora de la destresa oral per fer-la servir diàriament de forma adequada.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Alsina, P., Boix, R., Bursset, S., Buscà, F., Colomina, R., García, A. i Sayós, R., (2010). Avaluació per competències a la universitat: les competències transversals. Recuperat de: <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/14922> (5/04/2020)
- Bisquerra i Alzina, R. (2002). Educació emocional: una proposta per al desenvolupament de competències per a la vida. *Revista Catalana de Pedagogia*, 95-122. (28/03/2020)
- Booth, T., i Ainscow, M. (2015). *Guia para la educación inclusiva: desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares*. FUHEM, OEI. (9/03/2020)
- Busquets, D., Fontanet, A., Ballús, E., i Cabré, M. (2005). La Construcció de les relacions interpersonals en l'actual context escolar. *Revista Catalana de Pedagogia*, 183-194. (18/04/2020)
- Calleja, I. (1999). Las dos vertientes de la lengua oral en el aula: reflexiones ante un reto didáctico. Recuperat de: https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/8073/LYT_13_1999_art_6.pdf (27/02/2020)
- Canale, M. (2014). From communicative competence to communicative language pedagogy. In *Language and communication* (pp. 14-40). Routledge. (4/05/2020)
- Canals, R (s.d.). *L'avaluació en el desenvolupament de les competències bàsiques* [diapositives de PowerPoint]. Recuperat de :<http://www.xtec.cat/crp-santcugat/rosercanalsavaluacioxcompetenciesprimaria.pdf> (31/03/2020)
- Cantero, F. J. (2004). Comunicació i veu. *Revista de didàctica de la llengua i de la literatura*, (32), 8-24. Recuperat de: https://www.academia.edu/17541840/Francisco_José_Cantero_Serena_2004_Comunicació_i_veu (31/03/2020)
- Cardo, A. (2019). Eines i instruments per a una avaluació competencial a l'escola. <http://hdl.handle.net/10854/5787> (5/04/2020)
- Conselleria d'Educació i Universitat de les Illes Balears (2019). Assoliment de la competència comunicativa en expressió oral en l'avaluació de diagnòstic a 6è d'educació primària (curs 2017-2018). *Documents d'avaluació*, 17. Palma: IAQSE. Recuperat de: http://iaqse.caib.es/documentos/documentos/document_17.pdf (12/03/2020)
- Decret 56/2004, de 18 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària, i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB 91, 29/j06/2004). Recuperat de: <http://blocs.uib.cat/cdsib/files/2018/11/DECRET-56-2004-DE-18-DE-JUNY-PEL-QUAL-S'ESTABLEIX-L'ORDENACIÓ-GENERAL-DELS-ENSENYAMENTS-DE-LEDUCACIÓ-INFANTIL-L'EDUCACIÓ-PRIMÀRIA-I-LEDUCACIÓ-SECUNDÀRIA-OBLIGATÒRIA-A-LES-ILLES-BALEARIS.pdf> (15/04/2020)
- Figueras, N. (2011). Avaluar per aprendre, avaluar per motivar. *La mirada experta: ensenyar i aprendre llengües*, 27-43. Recuperat de: http://www.pocio.cat/membres/GloriaBordons/arxius/CIF_llengua1.pdf#page=27 (3/04/2020)

- Font Rotchés, D., i Torras Compte, F. (2007). *Aprender lengua oral amb un recurs estimulant: el CD-Rom. Llengua i ús.* (40) p. 44-48. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/2445/36433> (27/02/2020)
- Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (2013). *Curriculum de llengua catalana i literatura de l'educació primària.* Recuperat de: http://weib.caib.es/Normativa/Curriculum_IB/primaria_lomce/curriculum_llengua_catalana_i_literatura.pdf (22/02/2020)
- Mayor, M. A. (1994). *Evaluación del lenguaje oral. Evaluación curricular. Una guía para la intervención psicopedagógica,* 327-422. Recuperat de: <http://ardilladigital.com/DOCUMENTOS/EDUCACION%20ESPECIAL/LOGOPEDIA/VARIOS/Evaluacion%20del%20lenguaje%20Oral%20-%20Mayor%20-%20libro.pdf> (4/04/2020)
- Naranjo, M. (2015). *L'Avaluació com a eina d'inclusió educativa i social. Lliçó inaugural.* UVic- UCC. Recuperat de: http://repositori.uvic.cat/bitstream/handle/10854/4314/llicina_a2015-2016_naranjo_mila_avaluacio.pdf?sequence=1 (4/04/2020)
- Núñez, M. P. (2000). *Un aspecto básico para la didáctica de la lengua oral: el papel del lenguaje en la comunicación didáctica.* Recuperat de: https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/8130/LYT_16_2000_art_12.pdf (27/02/2020)
- Palou, J., i Roqué Morera, N. (1996). *La evaluación de la lengua oral.* Recuperat de: https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/8001/LYT_9_1996_art_14.pdf (30/03/20)
- Palou, J., Bosch, C., Carreras, M., Cela, J., Colomer, A., Giralt, J., ... Teixidor, M. (2005). *La Llengua Oral A L'escola.* Barcelona, Espanya: Graó. (20/02/2020)
- Ruiz de Francisco, I., Perera Santana, A. i Guerra Sánchez, O., (1993). *La enseñanza del lenguaje oral en la Educación Primaria. Revista interuniversitaria de formación del profesorado,* (18), 59-66. (26/02/2020)
- Sánchez, J. (2011). *La competencia emocional en la escuela: una propuesta de organización dimensional y criterial. Ensayos: Revista de la Facultad de Educación de Albacete,* (25), 79-96. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3736521> (15/04/2020)
- Sanmartí, N. (2007). *10 ideas clave: Evaluar para aprender. colección ideas clave (España).* Recuperat de: <http://www.xtec.cat/~ilopez15/materials/ambitpedagogic/avaluacio/evaluarparaaprender.pdf> (1/04/2020)
- Sanmartí, N. (2010). *Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències. Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Direcció General de l'Educació Bàsica i el Batxillerat.* Recuperat de: http://ateneu.xtec.cat/wikiform/wikiexport/_media/cursos/escola_inclusiva/dpae/modul_3/avaluar_per_aprendre.pdf (3/04/2020)
- Sanmartí, N. (2019). *Avaluar la competència, avaluar per ser més competent. Anuari de l'Educació de les Illes Balears,* 16-27. (31/03/2020)

Vila, M. i Vila, I. (1994). Acerca de la enseñanza de la lengua oral. *Comunicación, lenguaje y educación*, 6(3), 45-54. (30/03/2020)

Vila, I. (2009). Els Programes de canvi de llengua de la llar a l'escola: el repte de la catalanització escolar. *Treballs de sociolingüística catalana*, (20), 229-257. (12/03/2020)

Consultes <https://blog.changedyslexia.org/> <https://www.disfam.org/adaptaciones/>

<https://www.fundacioncadah.org/web/categoria/publicaciones-guias-sobre-tdah.html>

ANNEXOS

I. ANNEXOS DEL MATERIAL

Annex 1 (Activitat 1)

M'AGRADA ANAR AMB BICI I AMB PATINS	DEMÀ JUGARÉ UN PARTIT DE FUTBOL
AVUI DINARÉ LLENTIES I POLLASTRE AMB PATATES	ANIRÉ DE VIATGE A PARÍS AMB AVIÓ

Annex 2 (Activitat 3)

LA COMUNICACIÓ

Les persones transmetem informació, pensaments, opinions o sentiments de forma constant a través de la **comunicació**.

1. Tipus de comunicació:

- Comunicació verbal

Quan a l'hora de comunicar-nos utilitzam les paraules, és a dir, el **llenguatge**. Aquest pot ser:

Oral (quan parlam)

Escrit (quan escrivim)

- Comunicació no verbal

Quan a l'hora de comunicar-nos **NO** utilitzam les paraules.

De quines altres formes ens podem comunicar?

Senyals

Gests

Senyals

acústics

visuals

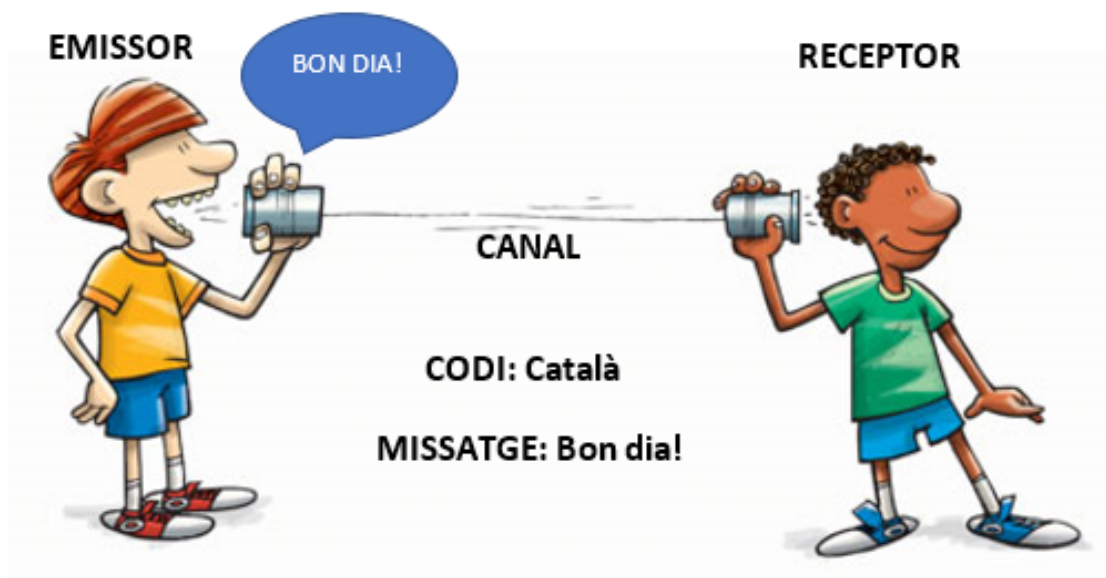

Per tant, els éssers humans ens comunicam a través del **llenguatge, senyals visuals, gests i senyals acústics**.

2. Elements de la comunicació

En qualsevol situació comunicativa hi ha present:

- **Interlocutors:** són els participants que duen a terme la comunicació. Hi ha 2 tipus:
 - o **Emissor:** transmet la informació
 - o **Receptor:** rep la informació
- **Missatge:** és la informació que es comunica.
- **Codi:** és el conjunt de signes que utilitzen els interlocutors per comunicar-se (idioma, senyals de trànsit, etc.).
- **Canal:** és el mitja per on es transmet la informació (telèfon, aire, el paper, internet...)

3. Com ha de ser una bona comunicació oral?

- El missatge ha de ser clar i ben estructurat per la seva comprensió.
- Els interlocutors s'han d'escoltar i respectar el seu torn de paraula.
- L'emissor i el receptor s'han d'adaptar al context

4. Comentau la resposta d'aquestes

preguntes amb el vostre company

- En quins moments del dia d'avui heu fet servir la comunicació?
- En quins moments heu fet servir la comunicació NO verbal?

Annex 3 (activitat 4)

Els nins tindran el següent document:

https://jamboard.google.com/d/1qmBun_R8FMVhwqKAVEWq2mPxJwZsjoN-KhoHNvQS3D4/edit?usp=sharing.

Els hauran de fer el següent (exemple):

DE QUANTES MANERES ES PODEN COMUNICAR ELS ÉSSERS HUMANS? POSAU UN EXEMPLE DE CADA UNA.

SENYALS VISUALS, ...

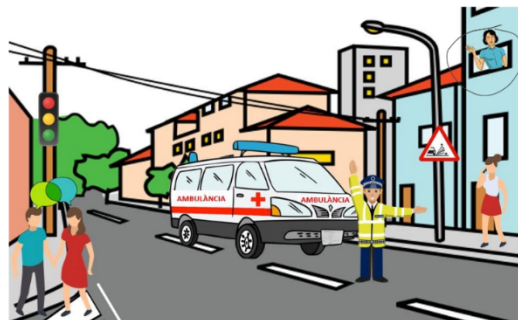
llenguatge

ESCRIVIU EXEMPLES D'ON TROBAM COMUNICACIÓ A TRAVÉS DEL LLENGUATGE.

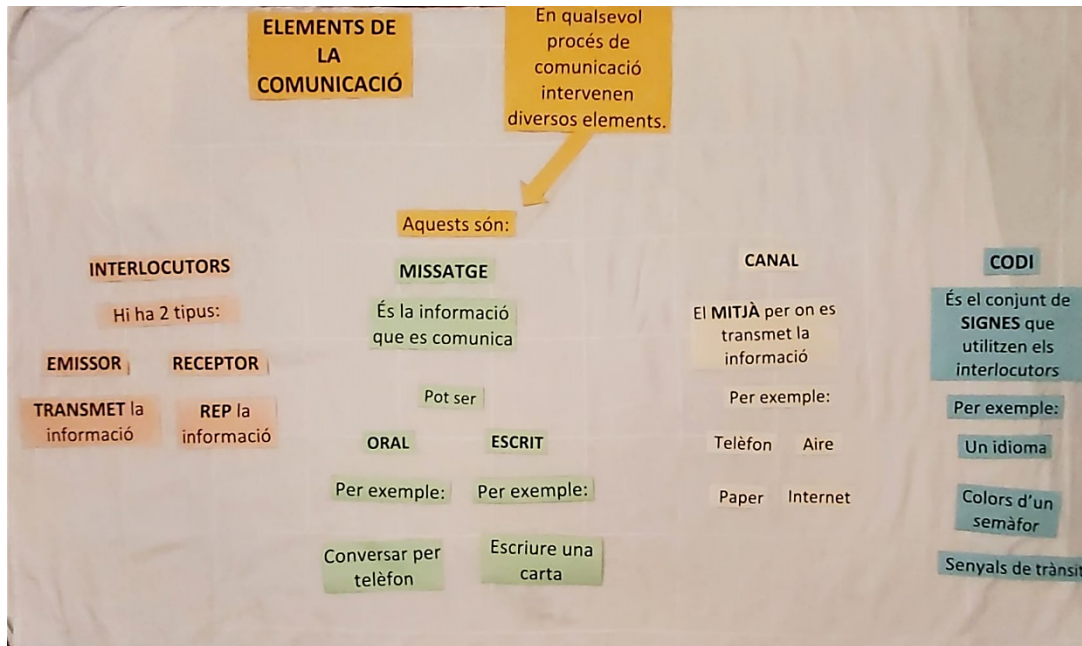
UNA CARTA, ...

parlar per telèfon

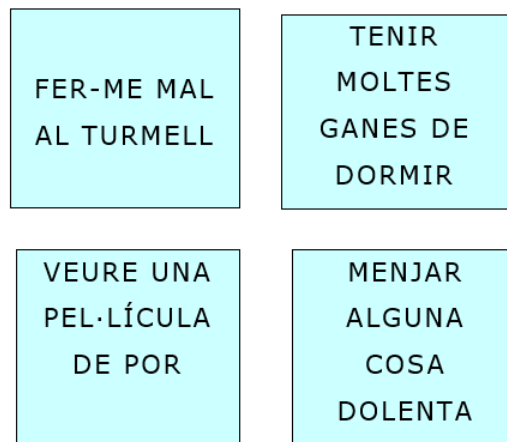
FEIS UN CERCLE ON VEGEU QUE ES REALITZA UNA COMUNICACIÓ.

Annex 4 (Activitat 5)

Annex 5 (Activitat 10)

Annex 6 (Activitat 12)

<https://www.youtube.com/watch?v=OHma93eZiBY> (fins al minut 6:00)

Annex 7 (Activitat 14)

OBRA DE TEATRE

PERSONATGE 1: AURORA

PERSONATGE 2:

PERSONATGE 3:

PERSONATGE 4:

AURORA: _____

: _____

: _____

: _____

II. ANNEXOS D'AVALUACIONS

Annex avaluació 1

Equip:				
Ítems	Escolta als companys	Interactua	Utilitza la comunicació no verbal	Discurs coherent i cohesionat dominant el codi lingüístic
Membre 1				
Membre 2				
Membre 3				
Membre 4				

Annex avaluació 2

NOM DEL GRUP	Membre 1	Membre 2	Membre 3	Membre 4
Ha estat concentrat en la feina.				
Ha participat i aportat idees a l'hora de fer la tasca.				
Ha tingut respecte cap als seus companys.				
Ha dialogat per arribar a un acord conjunt.				
Ha expressat la seva opinió de forma adequada.				

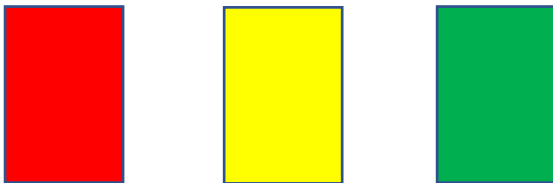
MOLT BÉ - BÉ - NECESSITA MILLORAR

Annex avaluació 3

NOM: _____

ASPECTES A AVALUAR	SI/NO	PER QUÈ?
He preparat i ordenat la informació abans d'expressar-la.		
He expressat el meu discurs amb un to i pronunciació adequats		
He utilitzat un vocabulari elaborat.		
He acompanyat el meu discurs amb gests.		
He respectat el torn de paraula i la distància corporal.		

Annex avaluació 4

Annex avaluació 5

Annex avaluació 6

HA EXPRESSAT LES EMOCIONS TAN SOLS AMB LA CARA?

S'HAN POGUT INTERPRETAR FÀCILMENT LES SEVES EMOCIONS?

HA REPRESENTAT CORRECTAMENT EL PERSONATGE DE LA HISTÒRIA?

HA DUT A TERME MOVIMENTS CORPORALS ADEQUATS AL SEU PERSONATGE?

Annex avaluació 7

	Molt bé 10	Bé 5	Es pot millorar 2	PUNTS
Expressió oral	La seva forma d'expressar-se és clara, adaptada al personatge que interpreta i amb un to de veu adequat. Criden l'atenció del públic.	La seva forma d'expressar-se és clara encara que a vegades tenen un to lineal.	No tenen clar el diàleg. No capten l'atenció del públic	
Expressió corporal	Acompanyen el seu discurs amb moviments corporals que ajuden a comprendre l'expressió oral. Capta l'atenció del públic ja que fa una escenificació adequada i d'acord amb el seu personatge	Acompanyen el seu discurs amb expressió corporal encara que no s'adeqüen al seu personatge	No es mouen per l'escenari. Mostren inseguretat.	

Expressió facial	Es posen en la pell del personatge expressant les emocions que senten de forma adequada a través de l'expressió del rostre.	Es posen en la pell del personatge encara que a vegades s'obliden d'acompanyar el discurs amb una expressió facial, únicament corporal.	No es posen en la pell dels personatges, simplement duen a terme el diàleg.	
Estructura de l'obra	La història s'entén fàcilment i s'identifica de forma clara el tema.	El desenvolupament de la història no queda molt clar però es pot identificar fàcilment de quin tema es tracta.	No s'entén la història i el tema a interpretar és difícil d'identificar.	
Representació	La decoració està elaborada i el vestuari va d'acord amb el personatge a interpretar.	Hi ha decoració per no tots els membres del grup van d'acord amb el personatge a interpretar	La decoració i el vestuari és incompleta i no va d'acord amb el tema interpretat. Es nota la falta d'interès.	
				/50

III. ANNEXOS D'ADAPTACIONS

Annex d'adaptació 1

LES TASQUES A FER:	
HE ESCRIT LA HISTÒRIA	
HE ESCRIT EL DIÀLEG	
SÉ EL MATERIAL I VESTUARI QUE HE DE PORTAR	
HE ELABORAT EL MATERIAL QUE NECESSIT	
HE PRACTICAT EL DIÀLEG	
SÉ EL QUE HE DE DIR EN CADA MOMENT DE L'ACTUACIÓ.	